

TUSSEN DE ZEGEN EN DE VLOEK

Frits Verhulst

Eerste druk © 2018 Frits Verhulst
Foto cover: © kolidzei © XtravaganT – Fotalia.com
ISBN: 9789402173918

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever en auteur.

Het geweld, het kwaad, verplaatst zich al duizenden jaren over de aarde als een zwerm vraatzuchtige sprinkhanen: terwijl de brandhaarden van gisteren vandaag haar wonden likken, de platgetrapte landbouwgronden en zwart geblakerde ruïnes onzeker worden opgenomen en verbintenissen aarzelend hersteld, daalt morgen het kwaad aan de andere kant van de globe neer voor een nieuwe cyclus van kaalslag.

Vanaf het moment dat onze verre voorouder, Homo Erectus, pakweg anderhalf miljoen jaar geleden voor het eerst een vuistbijl in zijn handen hield was er het besef dat je er ook iemand z'n hersens mee in kan slaan. Toen tweehonderdduizend jaar terug de zogenaamde Moderne Mens op het toneel verscheen zaten eerzucht, honger naar macht en een hang naar geweld kennelijk al opgesloten in de genen.

Er zijn geen andere diersoorten die een dermate grote drang ten toon spreiden om hun territorium, ten koste van de eigen soort aan de andere kant van de weg, uit te breiden omwille van het ultieme gevoel van overvleugelen. Is de drijfveer niet stomweg macht of het gewin, dan wel iets waar waarschijnlijk geen ander dier mee te maken heeft: religie.

September 2016

Hij hing met zijn borst tegen de reling, zijn handen er bovenop en mijmerde zwaarmoedig over de toekomst van zijn soort. Hij kende die en hoewel gitzwart, leek het een gerechtvaardigd lot.

Het moet in het immense heelal ronduit uniek zijn, hoe een dier bijna haar eigen uitsterven veroorzaakt en en passant zijn planeet dreigt mee te nemen in de val.

De zeelucht, vermengd met de geur van zonnebrandolie zou fijne herinneringen kunnen oproepen, maar hij keek vanaf de pier op het water van de Noordzee neer. Op de rustig kabbelende oppervlakte, als men goed keek, iets wat leek op een dunne - doorzichtige - film vol barstjes. Naar links zag hij grote hoeveelheden beige schuim die op het natte zand achterbleven, telkens als de vriendelijke golfjes zich kort terugtrokken.

Hij overwoog de fenomenen *soort* en *vorm*.

En, hij dacht aan zijn jongen.

1: SILVERBIRD

21 september 1949

De rit van zijn statige villa in Ridgewood naar het vliegveld van Teterboro, New Jersey, was comfortabel als gewoonlijk. Diep in gedachten verzonken staarde Edward Lievens uit het zijraam van zijn zwarte, door een chauffeur bestuurde, limousine. Zijn hoekige wat magere gezicht met de kille ogen deed een hogere leeftijd vermoeden dan negenenvijftig.

Comfort was het laatste waar de zakenman op dit moment aan dacht. Zijn mondhoeken stonden strak naar beneden, de dunne lippen op elkaar geperst. Zijn wangen waren ingevallen en hij had zich in de hals gesneden bij het scheren. Het pleistertje was er inmiddels afgetrokken en in het asbakje van de deur geworpen. Het wondje was nog wel enigszins zichtbaar.

Hij twijfelde even, maar greep vervolgens zijn zwarte aktetas en stapte uit de auto. Hij knikte kort naar de chauffeur die de deur openhield en liep met zelfverzekerde tred over het asfalt richting Milton Binford die hij nu zo'n twaalf jaar kende.

Binford keek zorgelijk en zijn dikke hoofd met imposante onderkin was rood aangelopen. Ze gaven elkaar de hand. 'Edward. Ik hoopte je niet te zien. Dit is een afspraak die je had moeten missen.' Hij sprak zijn Amerikaans met een noord New Jersey accent waarbij praktisch iedere *R* aan het einde van een woord veranderd in een stille *H*. De zware man keek met het hoofd scheef naar Lievens keel en zijn rode oogjes werden kleiner. 'Heb je zelfmoord willen plegen?'

De bankier zuchtte, niet genegen in te gaan op de cynische opmerking van de senator.

'Ik bedoel: je gaat het toch doen. Vanmorgen was prima geweest, Edward, dan had het mij de brandstof bespaard.'

De hoekige zakenman strekte zijn arm uit. 'Zullen we?'

En met duidelijke tegenzin wandelde Binford naast Lievens naar de gereedstaande Fokker VII. Het toestel was intussen twintig jaar oud maar wat de senator betrof nog even betrouwbaar als ooit. Hij was er in '32 voor een prikje gebruikt aangekomen. Het jaar daarvoor was football coach Knute Rockne verongelukt aan boord van een Fokker F10. Het daaropvolgende onderzoek had problemen uitgewezen met het multiplexlaminaat dat het Nederlands-Duitse Fokker en de Amerikaanse dochteronderneming Atlantic Aircraft gebruikten bij de productie van hun toestellen. De autoriteiten besloten dit soort toestellen niet meer toe te laten voor commerciële doeleinden en plaveiden zo de weg voor de komst van geheel metalen vliegtuigen zoals de Boeing 247 en Douglas DC-2. Wellicht niet toevalligerwijze modellen van eigen bodem, die de populaire markt voor kleinere passagiersvliegtuigen de komende jaren zouden domineren.

Milton Binford was tegen de depressie in steenrijk geworden door investeringen in de olie- en auto industrie en kon zich een privé vliegtuig veroorloven, hoewel velen het meer als een statussymbool beschouwden gezien het feit dat hij hooguit drie tot vier landelijk vluchten per jaar pleegde te maken.

De Fokker was enige jaren terug heringericht voor privé gebruik en achter de kleine cabine voor de piloot bevonden zich drie stoelen naast elkaar in de vliegrichting. Ruggelings tegen de leuning van daarvan waren er nog twee geplaatst die uitkeken op twee anderen die met de achterleuning weer tegen de wand stonden waar het toilet zich achter bevond.

De twee stapten vanaf de trap door de achterzijdeur het gangetje van 't toestel in. Rechts na binnenkomst een kleine ruimte met een koffiezetapparaat, een koelkast en een oventje, recht vooruit de deur van het toilet en linksaf de toegang naar de passagierscabine.

Voor deze korte vlucht vloog een copiloot mee in het kader van een opleidingsprogramma. Lievens en Binford waren de enige passagiers en na de deuren goed gesloten te hebben liep de laatste naar de deur van de pilotencabine en klopte op het raampje. Twee gezichten keken om en hij stak zijn duim op. Hierop nam hij tegen de vliegrichting in tegenover de zakenman plaats en beiden deden hun heupgordel om terwijl de drie motoren vanuit stationair draaien luidruchtig op toeren werden gebracht. Vanaf dit moment zou het tot de landing op luide toon praten worden om de machines te overstemmen.

Nadat het vliegtuig was opgestegen en een horizontale vlucht had bereikt bevrijdde de senator zich van zijn gordel, stak over en ging naast Lievens zitten. Hij wees op de aktetas die in een net boven het zijraam lag. 'Dat, dat is een bom, mijnheer de bankier.'

Even bleef het stil terwijl Edward Lievens rechts uit het raampje tuurde zonder overigens echt iets te zien. Toen draaide zijn hoofd om naar de dikke Amerikaan. 'In '42 hebben ze mijn kapitaal afgepakt. De hypocrisie ten top. Ik ben geofferd, alleen omdat ze niet wisten dat ik iets kon overleggen. Inderdaad, toen durfde ik het ook niet, senator. Nu...' Hij zweeg even, keek weer naar buiten en vervolgde met zijn typisch rollende *R*, kenmerkend voor een noord Europeaan wiens moedertaal niet het Engels is, terwijl zijn ogen het landschap beneden hem voorbij zagen trekken: 'Nu ben ik op een punt beland waar de balans zoek is. Al enige jaren, senator.'

'Edward, is het *senator* geworden omdat ik je tracht te weerhouden van een vreselijke fout? Vergeet niet dat ik, hoewel de enige waar jij je überhaupt toe kon wenden, mijn politieke loopbaan dreig te gaan opblazen...'

'Ik begrijp de implicaties dondersgoed. Ik snap ook niet waarom je dit voor me doet. Ik heb je in vertrouwen genomen, maar al had ik liftend naar Washington moeten gaan, ik was er geraakt. Ik heb geen pistool tegen je hoofd gezet: de implicaties voor *jou* zoek je zelf op. Senator.'

Binford hief de armen even demonstratief ten hemel en liet zijn handen vervolgens op de dikke bovenbenen vallen. 'Mijn beste vriend. Mijn beste, beste vriend. Tien, vijftien jaar geleden zijn er beoordelingsfouten gemaakt. Dat klopt, door jou maar vooral door anderen waar jij trouwens een ordinaire voetveeg voor was. Besef toch de kwetsbare positie waarin je je manoeuvreert omdat je de illusie hebt deze machten alsnog in een slecht daglicht te kunnen plaatsen.'

'We hebben het hier uitgebreid over gehad en ik blijf bij mijn standpunt, dat het onverteerbaar is als straks Prescott en zijn kliek hier de lakens gaan uitdelen terwijl er zeventig miljoen doden zijn gevallen.'

De senator rolde met zijn ogen en greep de zakenman met een hand bij de schouder. 'Al zou dat getal kloppen: niet direct dankzij hen. Niet dankzij jou! Laat die idiote gedachte toch eens varen. Dit heb ik je zo vaak horen beweren en ik zeg je ieder keer: het was evengoed gebeurd. Ja, er lopen in Pennsylvania mensen rond met bloed aan hun handen. Niet in de laatste plaats Joods bloed. Maar in '43 is dat hoofdstuk formeel afgesloten en de vuiligheid zal in de loop der jaren in het putje van de vergetelheid verdwijnen. Waarom wil jij het naar het midden van de straat bezemen? Je hebt geen idee van waar ze toe in staat zijn, man! Daar...' Bij dat laatste woord knikte hij naar het raampje.

Edward Lieven keek de senator in diens kleine rode oogjes. 'Sorry, dit is mijn nieuwe vaderland al geruime tijd en ik geloof in haar democratie. Rechtsom, linksom: de waarheid zal zegevieren. Ik geloof geen woord van jouw assassinatie sprookjes. Trouwens, Allen...'

'Allen Dulles!' Binford viel hem in de rede. 'Allen Dulles is de grootste huichelaar die er rond loopt. Ik hoop dat iemand hem die rot pijp een keer dwars door zijn strot slaat. Allen Dulles...' Hij schudde het hoofd. 'Ik heb nog nooit iemand zo met alle winden mee zien waaien. Ik zweer je: Hitler moet soms gedacht hebben dat hij een bondgenoot aan hem had toen die zak in Bern gestationeerd was.'

'Hij was net zo schuldig als ik, Fritz Thyssen en Prescott.'

'Thyssen. Thyssen. Weet je waar die nu zit? Argentinië, mijnheer de bankier! Die ontspringt de dans, ook als jij doorzet. Daar kan je vergif op innemen.'

Lievens strekte de nek en sloot heel even z'n ogen. Hij schikte zijn stropdas en keek Binford overdreven rustig in de ogen. 'Dat was ik niet van plan. Trouwens, eens ligt het verhaal sowieso op straat. Daar ben ik van overtuigd. Er waren teveel betrokkenen en ik zal niet de enige met scrupules zijn.'

De senator schraapte de keel. Hij werd wat hees van het op luide toon moeten discussiëren in de rumoerige cabine. 'Edward, als het al bekend zou worden zijn we misschien twintig jaar, of zo, verder. Als het gebeurt, zeg ik. Dan zelfs alleen in de vorm van geruchten en zal men het afdoen als verzinsels. Wie zal er ooit geloven dat machtigen uit het meest rechtvaardige land der aarde zo gigantisch over de scheef zijn gegaan? Nou?' Hij glimlachte nerveus en legde zijn rechter hand nogmaals op Lievens' linkerschouder. 'Edward, beste man. Het is nog niet te laat in de dag. Laat me de piloot vragen rechtsomkeert te maken. Vergeet dit ridicule plan. Alsjeblieft?'

De zakenman stond abrupt op. 'Genoeg. Ik ga naar het toilet.'

'Ik had niet anders verwacht. Een uur, nauwelijks, en je zwakke blaas speelt weer op.'

'Ach, senator, het zal mijn dood niet worden...'

Een kwartier later hoorden de piloten een luid gebons op de deur. Senator Binford probeerde zich via het raampje verstaanbaar te maken, maar het geluid van de drie motoren overstemde hem totaal. Met een beweging van zijn duim droeg de piloot zijn tijdelijke collega op poolshoogte te nemen bij de passagiers.

'Wat is het probleem, senator?'

Binford was vuurrood geworden en het zweet stond op zijn voorhoofd. Hij wees naar de achterdeur en de copiloot liep voor hem uit naar de achterkant van de cabine. Hij keek om en Binford wapperde met zijn hand richting de deur. Toen die geopend werd zag de piloot in opleiding links de toiletdeur en rechts de buitendeur.

Die laatste stond op een kier en wapperde in de wind.

De copiloot trok de deur van het toilet open, keek om en schreeuwde over het kabaal heen: 'Waar is uw vriend?'

De senator haalde zijn schouders op en spreidde de armen met een verdwaasde blik.

Het vliegtuig liet juist Conowingo Reservoir achter zich.

9 juni 2014

Er werden door Kuzma Kondakov twaalf foto's toegevoegd aan de galerij van *Skrytye Istiny*. Foto's van een kwiek uitziende man, voor in de dertig, met een leren jasje aan en het kortgeknipte haar met behulp van haarvet achterover gekamd. Hij stond achter een bureau met een model van een turbine voor zich. Op een andere prent weer in datzelfde sobere kantoor, een onbekende in zwart uniform joviaal de hand schuddend. Op een volgend plaatje toonde hij het schaalmodel van een raket.

Kortom, twaalf willekeurige foto's die volgens Kuzma uit het KGB archief kwamen en niet eerder werden gepubliceerd.

De website werd vanuit Duitsland aangestuurd maar de teksten waren geheel in cyrilisch Russisch opgesteld. Of degenen die deze taal meester waren bijster geïnteresseerd zouden zijn in, tot dan toe waarschijnlijk onbekende- maar totaal onbelangrijke foto's van Werner von Braun, ver voor het grote succes, viel te betwijfelen.

Na het onverwacht overlijden van zijn vader had Kuzma ze in een vergeelde enveloppe gevonden, achter in een la van het bureau. Hij had geen sleuteltje kunnen vinden en zich met een grote schroevendraaier toegang verschaft. Hij was enig kind en zijn moeder zat in een verzorgingstehuis vanwege vroegtijdige Alzheimer. Het leegruimen van de eenvoudige etagewoning was aldus zijn taak geworden.

Wat exact de functie van papa binnen de KGB, de Russische geheime dienst ten tijde van de Sovjet Unie, geweest was werd hem nooit duidelijk maar de man was vaak weken achtereen weg. Al een paar jaar geabonneerd op *Onbekende Waarheid* had Kuzma regelmatig spannende onthullingen uit de tijd van de Koude Oorlog gelezen. Het meeste leek verzonnen of schromelijk overdreven, maar spannend was het wel. Hij realiseerde zich dondersgoed dat zijn foto's waarschijnlijk geen enkele importantie met zich meedroegen maar het gaf een goed gevoel ook eens iets te publiceren op de website.

11 juni 2014, 20:00 u., Noord-Holland

Margreet van Alphen parkeerde haar witte Volkswagen Polo in een vrije parkeerhaven, iets verder in de straat. Ze stapte uit en drukte op de sleutel om te vergrendelen. Even bekeek ze haar kleding: een licht blauwe blouse, donkerblauwe kokerrok tot net over de knieën en blote voeten in half hoge blauwe pumps van glanzend materiaal.

‘Natuurlijk en beschaafd,’ had ze doorgekreten, dus waren de kousen en de boeiende lingerset in de kast achtergebleven. Van zichzelf gezegend met een licht getinte huid, genen van zuid Europeanen onder haar verre voorouders, zagen haar nauwkeurig gewaxte benen er tip top uit. Verder droeg ze alleen wat lipgloss en een piepklein streepje mascara.

Ze streek nog even over haar heupen alsof de rok correctie nodig had, maar het was slechts automatisme. Met het crèmekleurige Gucci tasje in de hand liep ze zelfverzekerd twintig meter terug naar de prachtige villa waar de TomTom haar zojuist naartoe geleid had.

Meestal vonden haar afspraken plaats in hotelkamers, maar dit vond ze ook best. Zijn burens zagen trouwens een normale nette vrouw langs wandelen die net zo goed een vertegenwoordiger geweest had kunnen zijn. Kort nadat ze aangebeld had werd de deur geopend en stelde ze zich voor. ‘Margreet, mijnheer. Aangenaam,’ en gaf hem een hand.

‘John Weber, hallo. Kom binnen.’ Het klonk onzeker, onwennig.

Ze volgde hem de gang door, richting huiskamer en nam ‘m goed op. Margreet was blij verrast, want vaak waren haar klanten van middelbare leeftijd, kalend en met een buikje. Niet dat ze over het algemeen niet welgesteld waren, dit was een aangename afwisseling. Hij deed haar aan Aaron Eckhart denken. Die kende ze uit verschillende films. ‘Love Happens’ schoot haar als eerste binnen. John Weber had dezelfde krachtige uitstraling - zonder overdreven gespierd over te komen - en identiek donkerblond haar boven bruine ogen die wat droevig stonden toen ze naast elkaar op de bank plaatsnamen.

‘Dus... John Weber. Dat lijkt een artiestennaam.’

Hij lachte. Ze was eigenlijk geschrokken van haar eerste zin tijdens de ‘small talk’, de eerste kennismaking die nu eenmaal een verplichte aanvang van de transactie was. Normaal zou ze een opmerking over het huis hebben gemaakt. Dat had ze ook best kunnen doen want het was prachtig en sober, maar smaakvol ingericht met - naar haar idee - voornamelijk nagelnieuwe meubelen. Maar toen hij haar aankeek was het eerste onderwerp voor conversatie wat haar te binnen schoot: de naam.

Hij glimlachte, knikte en priemde een wijsvinger in haar richting. ‘Jij bent recht door zee. Leuk. Kan ik op prijs stellen. Mijn vader was een enorme fan van John Wayne.’

‘John Wayne...’ Ze zocht in haar geheugen.

‘Een western ster. Meer dan 30 jaar dood, schat ik. Ik vind het een vreselijk slechte acteur maar voor Amerikanen is het intussen een icoon’.

‘En, uw vader is... Amerikaan?’

‘Welnee. Gek op alles wat Amerikaans is. Hij ziet ze nog steeds al de bevrijders.’ Hij trok een gekke kop en maakte bij het laatste woord met zijn vingers aanhalingstekens. ‘Zullen we elkaar overigens tutoyeren?’

‘Tja, dat is wel het gemakkelijkste.’

Hij vroeg of ze iets wilde drinken en dat wees ze beleefd af. Er waren avonden dat er champagne aan te pas kwam maar die vonden dan onder andere omstandigheden plaats en zo’n arrangement viel uiteraard in een hogere categorie.

Hij was opgestaan omdat hij duidelijk geanticipeerd had op een ander antwoord en weifelde nu wat.

Zijn witte overhemd hing over een evenzeer witte katoenen broek, blote voeten in linnen bootschoenen. Margreet schatte dat hij ooit veel aan workout moest hebben gedaan, maar dat daar de klad in was gekomen. Hij zag er goed uit en ze voelde instinctief aan dat hij zich zelf niet zozeer verslonsde, echter dat fysieke fitheid op dit moment geen prioriteit kende. Haar instinct deed haar ook besluiten het initiatief te nemen. ‘Zullen we het ons gemakkelijk maken, John?’

Hij keek haar een moment vragend aan maar snapte het uiteindelijk: ‘De slaapkamer. Ja. Ja, natuurlijk. Die is boven.’

Hij ging op de rand van het tweepersoons bed zitten en zij draaide zich om. Behendig schoof ze de rits aan de achterkant van de rok naar beneden en draaide zich om. Ze keek hem zwoel aan en knoopte rustig haar blouse los. Gekleed in een zwarte beha met kant, dito slip en de pumps nog aan de voeten liep ze langzaam - een voet voor de ander - richting John. Hij voelde zich ongemakkelijk. Dit was niets voor hem maar hij had ‘A’ gezegd...

Ze zag er overigens prachtig uit, een klasse vrouw. Ze had een goed figuur, hoewel de schouders wellicht in verhouding wat breed waren. Zover hij kon beoordelen had ze geen grote- maar goed gevormde borsten, precies zijn smaak. Het korte donkerbruine haar had een scheiding aan de zijkant en ze droeg zeer kleine smaakvolle oorbellen. Make-up zag hij niet of nauwelijks. Ze was niet knap als een klassieke schoonheid maar het gezicht met een stel intelligente bruine ogen en een korte rechte neus was karaktervol. John had tijdens het korte gesprek al gezien dat de tanden wit maar niet gebleekt waren en een voortand in het midden aan de bovenkant ietsjes vergeeld leek. Niet veel, slechts een hint. Haar gelaat vertoonde, op twee kleintjes om haar mondhoeken, geen rimpels en hij dacht dat ze tussen de vijfentwintig en dertig moest zijn.

Nu John haar beter kon bekijken leek ze helemaal geen type om dit werk te doen. Aan de andere kant, hij had hier totaal geen ervaring mee. Dit was de eerste keer en hij had haar online geboekt via een bureau, wat in fora goed uit de bus kwam. John had een bedrag van driehonderd euro afgesproken en geen flauw idee wat te verwachten.

Nu voelde hij zich steeds ongemakkelijker met de situatie worden.

‘Ga eens rustig op bed liggen, John. Niets hoeft en behalve anaal en SM mág alles, lieverd.’

Haar lieve stem verhulde het plastische aan de boodschap niet. Hij realiseerde zich nu pas daadwerkelijk dat hij de klant was en haar diensten het product. Ze zaten midden in een zakelijke transactie, niet meer en niet minder.

Margreet kwam naast hem liggen, draaide op haar zij en schoof twee vingers tussen de knopen van zijn overhemd. Hij lag verstijfd op zijn rug.

‘Als ik die driehonderd betaal, kan je dan ook gewoon tegen me aanliggen?’ Voor John het zich realiseerde rolden de woorden over zijn lippen.

Margreet trok haar vingers terug en legde de vlakke hand vervolgens op het hemd ter hoogte van zijn borstkas. ‘Natuurlijk is dat goed. Ik ben er om het je naar de zin te maken. Wil je straks alsnog intiem dan is het geen probleem.’

‘Maak je dit vaker mee?’ fluisterde hij, naar het plafond kijkend.

‘Je zult er verbaasd van staan te kijken hoe vaak er helemaal geen seks aan te pas komt, John. Veel mannen willen een gezellige avond met een leuke dame. We dineren, gaan dansen en dan nog wat drinken. Aan het einde van een avond een afscheidsoen en dan heeft die man een wereldavond.’

‘Natuurlijk. *Escort*. Je bent geen...’

‘Nee, dat ben ik niet. Ik ben het complete pakket, lieverd.’

Hij zuchtte.

Ze streelde met een wijsvinger zijn linkerwang zachtjes. ‘Je hebt dit nog nooit eerder gedaan, nietwaar? Als je me toch betaalt: wat mij betreft kunnen we ook praten. Ik heb officieel zwijgplicht.’

‘Echt?’

‘Welnee.’

Ze lachten beiden. Hij was opgelucht dat Margreet de druk had weggenomen.

Zij schopte haar pumps uit.

‘Als je nou eens wat uittrekt, dan glijden we onder de lakens en kletsen wat. Of we kijken met zijn tweeën naar het plafond, wat jou trekt.’

‘Ik ben nog geen jaar geleden gescheiden. Mijn vrouw en ik...’

‘Hadden jullie kinderen?’

Hij zweeg, opende de mond en sloot hem weer.

Margreet voelde dat ze voor haar beurt had gesproken. ‘Sorry, jij was aan het woord.’

Hij legde zijn rechterhand op de hare, die opnieuw op z’n borst lag en ze voelde hoe hij diep zuchtte. ‘Ik vind je echt heel aardig. Ik wist niet wat te verwachten maar jij doet het goed. Je bent echt aardig.’ Hij aarzelde. ‘Ik weet niet of ik het prettig vind je dit te vertellen.’

‘Niets moet, weet je nog?’ Ze wist niet precies wat hij bedoelde.

Ze lagen tien minuten zwijgend naast elkaar. Haar hand op zijn borstkas, de zijne daar op. Ze bekeek zijn profiel met de sterke kin en de droefheid, de droefheid in zijn ogen die omhoog stonden. Het kwam niet vaak voor dat ze een achteraf nare afspraak meemaakte. Dit was er zeker geen een. Ze voelde hoe deze man vanavond alleen behoefte had aan gezelschap. Soms was ze een hoer, dan weer een maatschappelijk werkster en nu: gezelschap voor een gebroken man die ze het liefst in de armen had willen nemen en troosten. Geen professionele houding, daar was ze zich terdege van bewust, maar iets in Johns trieste wezen raakte een snaar die lang onberoerd was gebleven.

‘Voor hoelang betaal ik je eigenlijk?’

Ze schrok van de terugkeer naar de realiteit. ‘Eh, het is... Het is een... all in tarief. Dus, zolang het geen nachtwerk wordt...’

‘Vroeg het me af. Je zult wel denken: *wat moet ik hier mee.*’

Bijna voelde Margreet zich gekrenkt. Daar schrok ze van en ze gaf zich enigszins bloot: 'Als je denkt dat dit gewoon werk voor me is dan heb je het mis. Vrouwen die dit als een gewone baan beschouwen redden het niet. Als ik een avond stap met een zakenman geniet ik in de regel oprecht.'

'Maar als je dan seks moet hebben?'

'Ik *moet* niets. Dit is wat ik doe. Seks, ja, hoort er regelmatig bij. Ik zou liegen als ik beeerde niet soms een drempel over te moeten en evenzeer als ik je vertellen zou dat het me helemaal nooit goed bevalt. Wat jou betreft: ik vind een rustige avond op zijn tijd ook wel fijn, hoor. Trouwens, het kost me geen moeite er voor jou te zijn, John. Geloof mij, ik heb klootzakken meegemaakt. Niet vaak, maar jij hoort daar zeker niet bij. Kortom, ik ben een gevoelsmens en kan dat prima combineren met het feit dat ik een escortdame ben.'

Hij voelde zich opeens heel erg op het gemak. Deze vrouw was oprecht en hij vertrouwde haar zijn gevoelens toe. 'Lucas was veertien toen we het nieuws hoorden. Hier een pijntje, daar een pijntje, maar altijd volop aan het voetballen en ravotten met vrienden. Toen dat plotseling minder werd en hij chronisch moe leek ging mijn vrouw met hem naar de huisarts. Twee weken later wisten we dat we hem kwijt zouden raken. Het was onvermijdelijk, de kanker zat overal.'

'Oh, mijn God,' fluisterde ze en zag zijn gezicht kort een verbeterd trek krijgen.

Hij sloot de ogen even, opende ze weer en draaide toen zijn hoofd om haar recht in de ogen te kijken. 'Hij is net geen zestien geworden en ik wens niemand toe wat wij het laatste jaar met hem hebben doorgemaakt.'

Zijn donkere ogen keken haar droevig, haast hulpeloos, aan maar er kwamen geen tranen. Ze knipperde en voelde hoe haar ooghoeken vochtig werden.

Hij keek langs haar heen en staaarde naar het raam. 'Hij was ons enige kind... Ik kon het niet accepteren. Ik ben nog steeds kwaad. Doortje verwerkte het anders, volledig onlogisch en veel te gemakkelijk. Ik werd gek van haar. We zijn in therapie geweest, maar daar zwetste ze ook maar een eind weg en ik, ik moest begrip voor haar en haar overtuiging hebben. Dat werd me tot treurens toe verteld.'

Hij draaide zijn hoofd weer om en keek peinzend naar de lamp aan het plafond. 'Veertien maanden na Lucas... zijn we gescheiden. Huis verkocht, inboedel verdeeld, klaar. Dat was juli, augustus vorig jaar.'

'Dus... Hier woon je voorlopig?'

Hij keek haar aan en grijnsde bitter. 'Je kent er nooit een, dus jij zult je ook wel eens afgevraagd hebben hoe winnaars van de Staatsloterij er uit zien?' Hij legde zijn gezicht iets dichter voor dat van haar. 'Nou, je kijkt er naar,' en hij richtte de blik weer naar het plafond. 'September. De jackpot. Zes-en-half miljoen euro. Wist ik veel dat ik automatisch meespeelde? Daar was ik mij op dat moment helemaal niet van bewust...'

Ze tilde het hoofd op en vroeg zich af of hij een geintje maakte, of het grootspraak was.

Hij voelde hoe ze naar hem keek maar bleef omhoog staren. 'Zoals jij nu reageert, is in niets te vergelijken met hoe *ik* me voelde, Margreet. Normaal springt een mens in zo'n geval een gat in de lucht... Ik vond het een wrede grap: mijn zoon afpakken, m'n vrouw door laten draaien en dan zes en half miljoen als aalmoes? Wat voor vreemd spel het leven met mij speelt kan ik niet doorgronden maar de lol hiervan kon- en kan ik nog steeds niet inzien.'

Hij legde haar uit dat hij zijn baan direct had opgezegd, al geruime tijd in de ziektewet, en dit huis gekocht te hebben. Simpel omdat 't het eerste vrijstaande was dat hij tegenkwam.

Ze hadden zich inmiddels weer aangekleed en zaten beneden aan de eettafel een glas fris te drinken. De sfeer was veranderd, het onweer was over, hij glimlachte naar haar.

Haar ogen fonkelden en ze hief het glas sinas. 'Here's to you, Dagobert Duck.'

Het was tien uur toen hij haar een enveloppe aanreikte en naar de voordeur begeleidde. Voor die te openen verraste hij zichzelf door de schouder voorzichtig vast te houden en haar een zoen op de wang te drukken. Hij schrok er van. 'Sorry, ik wist niet waarom ik dit deed. Dat was de bedoeling niet.'

Ze keek omhoog naar zijn blozende gezicht en knipoogde. 'Nee, mijnheer Weber, we hadden al afgerekend.' Ze keek gemaakt streng, maar liet vervolgens een glimlach haar gezicht opfleuren: 'Maar ik reken het goed.'

Ze streelde met haar wijsvinger zijn jukbeen en liet hem daarna even op zijn borstkast rusten.

'Prettige avond, John. Het was... apart. Maar, een waar genoegen.'

En na hem nog een oprecht vriendelijke glimlach te hebben gegund wandelde ze weg. Hij keek haar na tot ze de bocht omging, liep de huiskamer in en plofte in een stoel.

'Alle machtig'.

4

‘Kuzma Kondakov!’ Het uitspreken van de naam, door de nors kijkende man, klonk als een bevel.

Sprakeloos stond de magere, bleke jongeman in de gang van zijn eenvoudige flatwoning in het hartje van Moskou.

De deurbel functioneerde al enige tijd niet meer, dus hoefde een stevige klop op de deur hem niet te verbazen. Ware het niet, dat hij zelden of nooit iemand aan de deur kreeg en deze bezoeker hem direct angst inboezemde.

De oudere man was gedrongen gebouwd met diepe verticale groeven boven de neus, veel denkrimpels en hij ging geheel in het zwart gekleed. Zelfs zijn handen waren gestoken in handschoenen. En dat terwijl de Russische zomer voor subtropische temperaturen zorgde.

Kuzma was hogelijk verbaasd geweest toen zijn post op *Onbekende Waarheid* na een dag verwijderd was, kennelijk door de moderator. In een split second legde hij een verband met het ongenode bezoek.

‘Kuzma Kondakov, waar kwamen die foto’s vandaan?’ Het klonk dreigend en hij sprak Russisch met een loodzwaar Amerikaanse accent. De jonge Kondakov overwoog kort de vermoorde onschuld uit te hangen maar besloot eieren voor zijn geld te kiezen.

‘*Skrytye Istiny?*’

‘*Skrytye Istiny,*’ bevestigde de vreemdeling, duidelijk opgelucht dat hij niet tot een rolspel gedwongen werd.

De spanning leek wat van zijn gezicht maar niettemin boezemde de priemde blik Kuzma ontzag in.

‘Well?’

‘Hoe komt u aan mijn adres? Ik bedoel, hoe heeft u mijn IP adres kunnen traceren? En wat is er zo bijzonder aan de foto’s?’

‘Nou dacht ik even dat *ik* de vragen aan het stellen was. Mijn excuses: de rolverdeling in deze spannende scene is jou kennelijk niet duidelijk. Ik zal het je rustig uitleggen, misschien helpt dat.’ En hierop duwde hij Kuzma de loop van een Glock 17 voorzien van geluidsdemper onder de kin.

Geschrokken stond de jongen op zijn tenen terwijl hij met zijn ogen knipperend naar beneden het zwarte koude metaal bekeek. ‘Mijn vader. Mijn vader werkte bij de overheid. Hij is dood.’

‘Ik vind het erg ongezellig. Misschien is het leuker als we naar binnen gaan?’

De beheerste toon oefende op Kuzma wellicht nog meer angst uit dan het bulderen waarmee de onbekende zich zojuist had aangekondigd. Terwijl hij angstig met gestrekte benen achteruit liep deed de bullebak de voordeur achter zich dicht, haalde het pistool van de hals van de jonge knaap af en schoof ‘m terug in de jaszak. De KGB zoon voelde aan de pijnlijk geworden rode plek bovenin zijn keel, draaide zich om en liep de kleine woonkamer in waar hem geboden werd aan het eettafeltje met de simpele houten stoelen te gaan zitten.

‘Goed,’ de man legde zijn in leer gestoken handen over elkaar op tafel. ‘Nu we elkaar volledig begrijpen, Kuzma Kondakov: waar zijn ze?’

Met trillende hand wees de jongeman naar een klein grenen ladekastje op vier korte pootjes, tegen de muur naast een aftandse televisie.

Zijn bezoeker keek verontwaardigd en verbaasd. ‘Well? Moet ik ze zelf pakken? Wat voor een gastheer ben jij?’

Toen de enveloppe met de twaalf foto’s op tafel lag nam de onbekende bezoeker ze er een voor een uit, bekeek ze en stopte ze toen in de binnenzak. ‘Waar is de PC? Waar is de scanner?’

De geblafte vragen bezorgden Kuzma wederom kippenvel. ‘Op... Op mijn slaapkamer, mijnheer.’

Daar aangekomen keek de man misprijzend rond naar het rommelig geheel. Naast het niet opgemaakte eenpersoons bed stond tegen de wand een buitengewoon gammele tafel met een oude PC en een 15 inch CRT scherm, waarop een screensaver van Ferrari draaide. Boven de PC, een all-in-one printer op een vervaarlijk scheef hangend plankje.

‘Ik, ik kan de bestanden zo wissen, waar u bij staat.’

‘Dat hoeft niet. Ik ben nogal handig met computers,’ en de man joeg 6 kogels in de zijkant van de PC kast. Het beeld ging op zwart en er dwarrelde rook uit het moederbord en de harde schijf.

Kuzma werd bij de keel gegrepen. ‘Back-up? Heb je back-ups?’

Happend naar lucht: ‘Nee, nee. Zou... wel... moeten... Doe... ik... nooit...’

Hij werd losgelaten en de bezoeker draaide zich grommend om, trok de linnenkast open en doorzocht deze. Daarna bukte hij zich om onder het bed te kijken.

De jonge Kondakov bekeek het tafereel met gemengde gevoelens. Back-ups zou de vent niet vinden, ze waren er eenvoudigweg niet, maar hij realiseerde zich wel dat er voor die oude geen enkele reden was om hem in leven te houden. Kennelijk was er bij de een of andere instantie, wellicht de Amerikaanse CIA of iets dergelijks, een open zenuw geraakt en hij sloop voorzichtig richting de gang terwijl de ander op zijn knieën de stofnesten en schoendozen met diverse rotzooi onder de spiraal bekeek.

Halverwege de gang, richting voordeur, hoorde hij ‘plop’ achter zich maar besloot niet om te kijken. Hij was vastbesloten een sprint in te zetten maar bemerkte geen gevoel meer in het onderlichaam te hebben. Tot zijn verbazing zag hij de vloer snel naderen. Hij ving zichzelf op met beide handen en liet zich gecontroleerd zakken. Toen voelde hij aan zijn rug. Geen pijn, maar de hand werd vochtig, kleverig en warm. Hij draaide zich moeizaam om en toen hij over zijn borst naar beneden keek zag hij dat zijn benen om elkaar gedraaid lagen. Daarna volgden zijn ogen vanaf de schoenen de zwarte broek omhoog, via de regenjas naar de geluidsdemper van de Glock met aan het einde van de arm het rustige gezicht van de bezoeker.

Kuzma voelde zich doodmoe en raakte de focus kwijt. Alles werd wazig en ergens in de verte hoorde hij de laatste woorden die ooit tegen hem gesproken zouden worden. ‘Je hoeft jezelf niets te verwijten, Kuzma Kondakov. Wat er staat te gebeuren was in ieder geval gebeurd. Maar troost je. Als ik zo rond kijk leidde je een zinloos leven en dat ging nooit veranderen. Dus feitelijk bewijs ik jou- en deze samenleving een dienst.’

Plop, plop, en toen hoorde hij niets meer, begon zijn uitzicht verder te vervagen en te krimpen tot er een wit stipje over was. Toen dat uitdoofde was alles zwart en had Kuzma Kondakov zijn laatste adem uitgeblazen.

‘Hé, mijnheer Weber!’

Hij keek op van zijn smartphone en schoot in de lach. ‘Danielle!’

Ze zag er even charmant als altijd uit: het veel te rood geverfde haar volledig in de war en een lompe tuinbroek over een verschoten zwart T-shirt. Toen ze bij het tafeltje was aangekomen nodigde hij haar met een handgebaar uit plaats te nemen en besloot een compliment te maken. ‘Vertel mij toch eens welke modebladen jij leest, oud-collega...’

‘Jij weet nog steeds de gevoelige snaar te raken, kerel. Maar, weet je: mijn vriendin is lekker voor twee!’

En dat was inderdaad waar. Hij had deze eens op een personeelsfeestje voor de leraren gezien en ze was inderdaad niet te versmaden. Een echt dametje met een figuur om door een ringetje te halen en een ICT genie scheen het: beauty and brains.

‘Misschien ga ik toch nog eens achter haar aan. Vrees alleen jou er als onderdeel van het totale pakket bij te krijgen.’ Hij wist hoever hij kon gaan. Heel ver: Danielle was dol op hem. Ze was er van doordrongen dat hij zeer veel respect voor haar had, al viel ze niet op mannen. Het maakte hem geen fluit uit. Weber plaagde graag en ze zou het niet anders willen zien.

Ze lachten beiden en keken de nog rustige winkelstraat in. Het was een klein beetje fris, gezien de tijd van het jaar, op het kleine terras voor de tearoom, maar aangenaam genoeg. Danielle bestelde een espresso en bekeek John met het hoofd een beetje scheef. ‘Wel wel, Johnny. Ik heb je in tijden niet zo gezien. Je hebt blosjes op de wangen en kijk die ondeugende ogen! Het gaat eindelijk goed, hé?’

‘Nee. Of wel. Ik weet het niet.’

‘Jij,’ ze ging verzitten. ‘Jij bent verliefd! Vuile rat, je bent verliefd.’

Hij schudde het hoofd en wilde iets zeggen.

‘Ik heb gelijk, hé? Je hebt het zo verdiend, man. Je hebt het zo verdiend. Nou moet je het gewoon laten gebeuren, hé? Nergens schuldig om voelen, hoor! Oh, je lijkt nu zoveel op de oude John. Ik ben blij voor je.’

Hij temperde haar enthousiasme door discreet zijn hand een beetje op te houden en keek haar serieus aan. ‘We waren goede collega’s en ik weet wat ik aan je heb. Ik kan hier niet mee aankomen bij mijn ouders of mijn broer en zusters, dus... Mag ik je in vertrouwen nemen?’

Nieuwsgierig pakte ze haar koffiekopje op en ging naast hem zitten. Ze bracht haar wat gerimpelde gezicht dichterbij en bewoog haar kin kort omhoog.

‘Ik heb iets stoms gedaan. Ik voelde me moedeloos en alleen. Ik zat een beetje te surfen en, nou ja, uiteindelijk heb ik een escortdame besteld.’

‘Je hebt een hoer...?’

‘Nee, alsjeblieft, geen hoer. Een escortdame.’

‘Zit daar verschil tussen?’ vroeg ze nuchter en ging weer achterover zitten.

‘Kan ik mijn verhaal afmaken?’

‘Je wilde even wippen... Jij hoeft verdomme maar midden op straat te gaan staan, op een fluitje te blazen en de vrouwen vallen aan je voeten neer.’

‘... Kan ik het verhaal afmaken?’ vroeg hij quasi verontwaardigd maar met een guitige ondertoon. ‘Goed. Als je het zo wilt stellen. Laten we het daar op houden. Wippen, dus. Toen het puntje bij het paaltje kwam kon ik het niet.’

Danielle schudde haar hoofd en trok de kin in. ‘Kon je het... niet?’

‘Nee, ik vond het opeens een idioot idee om zomaar seks te hebben met een onbekende. Tegen betaling nog wel. Ik leek wel gek te zijn geweest toen ik Margreet bestelde.’

‘Margreet. Het heeft een naam.’

‘Ja, het heeft een naam... En op de een of andere manier leek ‘t voor haar trouwens geen probleem.’

‘Natuurlijk niet. Als mevrouw betaald krijgt lapt ze de ramen desnoods in lingerie. Maar dit heeft dus met die glimmende oogjes van je te maken? Ik mag toch hopen van niet, John.’

Hij knikte voorzichtig het hoofd, opende de mond een beetje en keek naar zijn handen om het koffiekopje.

‘John Weber,’ klonk ze streng. ‘Ga mij niet vertellen dat je verliefd bent geworden op een h..., op een escort mevrouw!’

‘Ach, verliefd is een groot woord, maar er was een klik. Ik weet dat je er geen barst van geloofd,’ hij hield zijn handen bezwerend naar haar omhoog. ‘Maar we communiceerden als vrienden. Ze voelde me aan.’

‘Alsjeblieft, John. Dat is haar werk. Ze is gewoon goed in haar werk.’

Hij zuchtte en legde de handen vlak op het tafeltje. ‘Maar het is stom. Dat is zo.’

‘Blij dat je dat wel inziet.’

‘En vanavond zie ik haar weer.’

Hij liet Margreet, na het openen van de voordeur, niet binnen maar troonde haar naar de zwarte BMW 3 Grand Turismo die voor de deur geparkeerd stond en hield galant de deur voor haar open. Ze glimlachte, trok een wenkbrauw op en nam plaats in de comfortabele leren fauteuil.

Toen hij achter het stuur had plaatsgenomen keek ze hem onderzoekend en geamuseerd aan. ‘*Elegant, naturel en vrolijk gekleed.* Jij laat een meisje wel snuffelen in de kledingkast.’

Ze had heeft weer helemaal goed begrepen, dacht hij. Haar blote benen staken vanonder een gebloemd licht rokje vandaan dat net over de knieën viel, de voeten in open sandalen met een klein hakje. Het korte luchtige witte getailleerde zomercolbertje viel soepel over een - waarschijnlijk - mouwloos roze shirt met wat glittertjes om de V-hals. Make-up was niet te zien en het korte bruine haar glansde op een natuurlijke wijze. In de oren zilveren knopjes met een flonkerende briljant. Ze zag er casual, maar als in goeden doen zijnde, uit.

Margreet liet de slanke rechterhand keurend over het donker beige dashboard en de inleg van glanzend hout glijden. ‘Nou, het moet maar, hé?’

Hij kon een schaterlach nauwelijks onderdrukken en zei fijntjes: ‘Geen zorgen, de nieuwe LADA wordt volgende week uitgeleverd.’

Toen hij op de startknop drukte zag ze de kilometerstand verschijnen. ‘Zesduizend? Jij bent echt een kilometervreter, John...’

Hij genoot nu al van de avond en van haar. Ze leek zo verschrikkelijk op haar gemak en ontspannen, het samenzijn voelde alweer vertrouwd.

‘Ik dacht eraan ontspannen een hapje te eten en dan zien we wel waar het schip strandt.’

‘Je weet het, John, ik ben voor veel in.’

Ze stonden even voor een rood verkeerslicht te wachten en hij draaide zich serieus naar haar toe. ‘Ik wil een gezellige avond, net of ik je er niet voor betaal. Begrijp je een beetje wat ik bedoel?’

‘Alsof ik de vriendin bent.’

‘Zo wilde ik het niet meteen zeggen, maar daar komt het wel op neer. Kan dat? Dat we het geld even vergeten tot we aan het einde van de rit zijn?’

Ze kneep de ogen een beetje en kreeg een ondeugende blik. ‘Zoals ik de vorige keer al vertelde: soms is mijn job heel leuk,’ en ze kneep hem schalks in zijn wang.

Hij bloosde.

Toen ze in het stadscentrum waren gearriveerd, ongeveer een kwartier rijden van de luxe buitenwijk waar John woonde, koos hij een parkeergarage aan de buitenste rand. ‘Karper-ton krijg ik hem niet in. Te smal,’ zei hij beschaamd met een idiote glimlach op het gezicht.

‘Niets op tegen om een stukje te wandelen, John.’

Iets in de manier waarop ze zijn naam had gezegd zorgde dat de haartjes op zijn armen rechttop gingen staan.

Gearmd wandelden ze door de zwoele vooravond richting het hart van de stad. Onderweg keuvelden de twee wat over alledaagse dingen en op het moment dat ze arriveerden bij de bistro was John gevallen voor zijn escortgirl. En hoe hij het ook nuchter bekeken een onmogelijke situatie vond, zijn hart was op hol geslagen.

Sinds de eerste afspraakjes met Doortje had hij zich niet zo heerlijk in de war gevoeld. Met het overlijden van Lucas leek zijn levensvreugde voor altijd plaats te hebben gemaakt voor een immer smeulende boosheid, die aangewakkerd werd door het gedrag dat zijn vrouw was gaan vertonen.

Hij dacht dat Margreet voor negentig procent acteerde als ze zich aanhankelijk toonde en was van mening dat er een opening voor hem lag. Dat kon hij niet aan zichzelf uitleggen, laat staan aan zijn vriendelijke ex-collega eerder die dag. Het was puur een gevoel en hij besloot geheel tegen zijn aard in op zijn instinct af te gaan, rustig en op een bescheiden manier.

Het was vrij druk in het kleine restaurant maar hij had een plaats in een zogenaamde *boot* gereserveerd waardoor ze beiden een houten wand achter zich hadden. Door het raam was er uitzicht op een klein straatje waar wat ateliers en boetiekjes gevestigd waren. Hij vroeg haar exact te bestellen waar ze trek in had, niet op prijzen te letten en ze keken de menukaart door terwijl zij van een witte wijn nipte en John zich beperkte tot een Radler.

Toen ze besteld hadden bracht Margreet het gesprek op gang: ‘Wat was je beroep eigenlijk, John?’

‘Leraar. Voortgezet onderwijs.’

‘Werkelijk?’

‘Wat had jij dan in me gezien?’

‘Pfff. Een soort Indiana Jones die met een hoed op archeologische vindplaatsen beschermt?’

John schoot in de lach. ‘Je hebt wel wat met me voor. Nee, sorry: geschiedenis en maatschappijleer. Geen zweep.’

Ze trok een pruilmondje: ‘Geen zweep... Wát een tegenvaller.’

De uiensoep en haar garnalencocktail arriveerden. Terwijl John rustig het hete voorgerecht oplepelde keek hij met regelmaat over de lepel naar zijn tafeldame die met smaak haar cocktail verorberde.

Ze kreeg hem door en kneep de ogen op de voor haar zo karakteristieke manier half dicht en hij smolt voor haar ondeugende verleidelijke blik. Ze vormde een zoen met haar lippen en knipoogde. Hij morste bijna op het overhemd. *Als er een school voor escort dames is heeft zij het lesmateriaal geschreven.*

Of...

‘En nu rust je op je lauweren?’

‘Min of meer. Ik heb de laatste twee jaar weinig inspiratie voor grote daden opgedaan. Ik schreef bijvoorbeeld op onregelmatige basis artikelen voor *De Nieuwe Grens* en eigenlijk moet ik dat weer eens oppakken. De redacteur weet van mijn privé situatie. Dat hij sinds kort weer informeert of ik artikelen kan leveren streelt mijn ego, moet ik toegeven.’

‘De Nieuwe Grens?’

‘Een blad over grenswetenschappen. Je weet wel: graancirkels, UFO’s, geestesverschijnselen, perpetuum mobile, complotten, tijdreizigers, esoterie. Dat soort dingen.’

‘Wow...’ Ze vormde de *o* nadrukkelijk met haar lippen en hield de handpalmen omhoog.

Hij lachte. ‘Rustig aan. Ik zweef niet, hoor. In tegendeel mag ik wel zeggen. Punt is dat er altijd wetenschappelijke ontwikkelingen zijn die onderbelicht worden in de reguliere bladen. Daar hield ik me mee bezig.’

In afwachting van het hoofdgerecht excuseerde ze zich en wandelde richting toilet. Hij keek haar na en merkte dat zelfs de aanblik van haar achterkant met de zachtjes wiegende heupen hem liet glimlachen. Zijn blik viel op haar leren tasje, dat aan haar kant in de brede vensterbank stond.

‘Zo, de neus is gepoederd, we zijn er klaar voor!’ Ze had weer plaatsgenomen.

‘Gepoederd?’ Hij keek haar onderzoekend aan.

‘Bij wijze van spreken, man. Het enige wat bij mij in mijn neus komt...’ ze wachtte even en keek hem verbaasd aan. ‘Eh, eigenlijk *niets*. Heb jij er wel eens iets ingeduwd?’

‘Wat een twist in de conversatie. Nou je het zegt: jaren geleden zijn mijn slijmvliezen eens dichtgebrand. Daarna liep ik twee dagen met een tampon in ieder neusgat rond.’

‘Nou ja, beter dan een maandverband op je bakkus...’

Hij was even sprakeloos. ‘Jij bent een beetje gek, hé?’

Ze grijnsde en trok de wenkbrauwen veelbetekenend kort omhoog.

Hij wees naar haar tas. ‘Mijn aandacht werd getrokken door dat, eh, *ding* aan de ritsluiting van jouw tas.’

Ze keek naar links en pakte het object tussen duim en wijsvinger. ‘Vrij lelijk, hé?’

‘Nou, ik wilde het niet zo bot zeggen.’

Het was bevestigd doormiddel van een splitringetje en rond, ongeveer zeven centimeter in doorsnede met in de cirkel een vreemde *L*-achtige vorm geklemd. Margreet haalde het van haar tas en gaf het aan John om te bekijken.

‘Ik wil niet lullig doen, maar dit is geen goud, zelfs niet verguld.’

‘Nee,’ zei ze geïnteresseerd. ‘Het is geverfd in goudkleur. Her en der zijn er al schilfers af. Het is feitelijk gewoon metaal’

‘Het las- of soldeerwerk ziet er ook niet uit. Wat moet het eigenlijk voorstellen?’

‘Het was van een oudoom. Broer van mijn opa aan moeders kant, Edward Lievens. Dat in het midden moet zijn initialen voorstellen. Een *L* met aan de onderkant een *E*. Zo ongeveer.’

‘Ja, wel héél ongeveer.’ John kon het voorwerp tussen duim en wijsvinger houden en bekeek het iets aandachtiger. In priegelig kleine lettertjes stond over ongeveer 2 centimeter op de cirkel boven de *L* een woord: ‘Secre... Sec...’

‘*Secretary*,’ maakte ze af. ‘Je ziet het alleen duidelijk met een loep.’

Het hoofdgerecht werd opgediend en John gaf het object terug. Margreet hing het weer aan de ritssluiting van haar tas. ‘Het is ooit bij mij terecht gekomen. Verhaal gaat dat die oudoom dit en zijn trouwring heeft achtergelaten op een zilveren schaalte in de gang voor hij wegging. Misschien had hij een voorgevoel want een of twee dagen later vonden ze hem verdronken terug.’

‘Ach, wat erg’.

‘*Erg?* Jôh, dat was in de jaren veertig van de vorige eeuw. Ken de hele man niet. Scheen een bankier, die naar Amerika verhuisd was, te zijn geweest. Eet ze!’

Ze genoten in betrekkelijke stilte van de maaltijd en het viel hem op hoe zuinig ze omsprong met de wijn. Ze had nog geen tweede glas ingeschonken gekregen en kon toch nog even vooruit. Hij bedacht zich dat onder het speelse gedrag een dame schuil ging die graag de controle behield. Terwijl hij rustig zijn medium rare ribeye steak in kleine plakjes sneed en constateerde hoe deze zowat op de tong smolt, bleef de vraag hem door het hoofd spoken hoe gepast het zou zijn haar te vragen naar de motivaties achter de keuze om escort-girl te worden. Tenslotte had ze ook naar zijn beroep geïnformeerd. Na zorgvuldige overweging besloot hij het onderwerp nog even te laten zweven.

Na het voortreffelijk diner kozen ze voor een goede kop koffie en buikten ontspannen uit.

‘Dus, dat ding...’

‘Ik noem het een amulet,’ zei ze, direct begrijpend waar hij op doelde. ‘Ik heb het ooit bij mijn ouders in een lade gevonden en mijn moeder zag er helemaal niets in. Het is een lelijk geval, maar misschien brengt het me geluk?’

‘Als je in zoiets gelooft...’

‘Kijk,’ en ze hield haar sleutelbos omhoog: ‘Sint Christoffel, patroonheilige van verkeersdeelnemers. Ik verlaat het huis nooit zonder.’

Hij vergrote de ogen even. ‘Als je in zoiets gelooft...’ herhaalde hij.

‘Ik vind het een prettig idee, that’s it. Heb jij niet zoiets, John?’

‘Bijgeloof?’

‘Bijgeloof. Geloof.’

‘Nee, sorry. Het is 2014, doe me een lol. Geloof is geloven. Wetenschap is kennis.’ Hij schrok meteen van zijn korte reactie maar Margreet leek meer geïntrigeerd dan overdonderd.

Ze ging rechtop zitten en legde de armen over elkaar op tafel. ‘Dus, wanneer je overlijdt, waar blijft volgens jou dan de ziel?’

‘De *ziel*? Je hersenen functioneren via chemische reacties en elektronische pulsen. Wij zijn een fantastisch resultaat van miljoenen jaren evolutie. Het begrip ziel is toch echt door de mens zelf verzonnen. Als we dood gaan, dan is dat het. Klaar.’

‘Wat jou betreft is al het leven, alles wat we om ons heen zien zomaar spontaan ontstaan en in feite zinloos? Geen hogere macht die de bal aan het rollen heeft gebracht.’

‘Nou, spontaan zou ik het niet willen zeggen. Honderd miljoen jaar geleden liepen hier kolossale dinosaurussen rond met geavanceerde ogen en gehoor, enorme hersens en een flink bewustzijn. De *mens* is niets nieuws.’

‘Dus, dertien en een half miljard jaar geleden...’

‘Juist, de big bang. Toen is het heelal ontstaan. Als we het bewezen uitdijen van het heelal versneld terugdraaien kom je daarop uit.’

Ze leek gek genoeg plezier te krijgen in de discussie en leunde achterover, de armen nog over elkaar. ‘Wat nu als dat uitdijen gewoon op een ander tijdstip is begonnen? Ik lees ook wel eens wat, John. Niet iedere wetenschapper staat achter de theorie. Maar goed, laten we er voor het gemak eens vanuit gaan: voor die *big bang*, was er... niets? Of een piep-piepklein balletje dat moest ontploffen?’

Hij was verbaasd over haar algemene kennis en er tegelijk geboeid door. ‘Ik vermoed dat laatste.’

‘En hoe is dat dan ontstaan? Wie- of wat heeft het in het niets opgehangen? Hoe is *de tijd* ooit begonnen? Heeft God, of hoe je het ook wil noemen, wellicht de kickstart gegeven?’

John voelde aan dat ze op terrein kwamen waar hij zich vroeger met vrienden en collega’s wel eens op begaf. Het was een ingezepte spekgladde helling en het idee zich daar vanavond op te wagen kwam hem bepaald niet aantrekkelijk voor.

Margreet had die ondeugende fonkeling weer in de bruine ogen. ‘Het een sluit het ander niet uit. De big bang en een Opperwezen zitten elkaar niet dwars. Misschien zat de Bijbel er een paar miljard jaar naast. Wellicht kan geloof naast de evolutietheorie bestaan en heeft Hij nooit met klei zitten spelen: is dat een metafoor.’

‘Dat de Bijbel noch de Koran letterlijk te nemen zijn ben ik met je eens,’ mompelde hij terwijl hij in zijn koffie roerde en het lepeltje daarna aftikte op de rand alvorens het rustig op het schoteltje te leggen. Hij keek haar serieus aan. ‘Maar ik had geen idee...’

‘Dat ik gelovig ben? Niet op een traditionele manier in die zin dat ik een kerk bezoek. Dat zeker niet. Maar ik voel diep in mij de vaste overtuiging dat wij hier niet op aarde worden geschopt om aan het einde van het liedje stomweg weer in lucht op te lossen. Dus ja, ik denk dat er een leven hierna volgt. Of het om reïncarnatie of een soort hemel gaat weet ik niet, maar er hangt een beschermende deken over ons allemaal heen.’

Hij wilde een opmerking maken over oorlogen, massamoorden en dodelijke ziektes. Zich hardop afvragen waarom vijftienjarige jongens zomaar, om niets, aan kanker sterven... Maar hij slikte zijn gal in.

Ze zag de vale schaduw over zijn gezicht vallen. ‘John, ik ben bang dat ik iets verkeerd gezegd heb.’

Hij wilde aanvankelijk verder dan vanavond kijken, maar twijfelde nu en achtte het bovendien veel te vroeg om die gedachte te uitten.

Er be kroop hem een nerveus gevoel van herkenning. Een herinnering aan een periode die volgde op ‘de verschrikking’ en het kostte hem moeite om gemaakt te glimlachen. ‘Nee, het ligt aan mij. Ik denk wel dat ik het er zo even verder over wil hebben. Kort.’

‘We moeten het leuk houden.’

‘We houden het leuk, een gezonde discussie heeft nooit iemand minder gemaakt. Als we thuis zijn zoek ik de stapel van *De Nieuwe Grens* even door. Een jaar of vier geleden heb ik research gepleegd en een artikel over het geloof geschreven. Het zal je misschien interesseren.’

Nadat hij afgerekend had hield John galant het zomerjasje voor haar op. Hij wilde niet dansen, hij wilde niet *uit*. Hij wilde een obstakel benoemen dat zich naar zijn mening had gevormd en ze wandelden een stuk langs de singel tot ze aankwamen in een klein park waar ze plaats namen op een bankje met uitzicht over het water. Ondanks dat het intussen na negenen was schemerde het bij lange na niet. De zon was net achter een hoog statig gebouw aan de overkant schuil gegaan en de temperatuur was aangenaam.

‘Na de dood van Lucas,’ begon hij langzaam terwijl hij met samengeknepen ogen voor zich uit tuurde, ‘zaten we beiden vrij snel tegen een zenuwzinking aan. Woedend om wat er gebeurd was. Hoe was het te rechtvaardigen dat dit jonge leven zo bruut werd afgekapt? Doortje, wel, zij dacht altijd al als jij, Margreet.’

Ze had hem nog niet aangekeken sinds ze zwijgend waren gaan zitten en draaide nu haar hoofd in zijn richting. Ze wilde inspringen maar besloot hem uit te laten praten.

‘Ze zocht de beschutting van de Kerk. Uren sprak ze met een plaatselijke pastoor en begon de missen wekelijks bij te wonen. Ze vond een zekere rust en aanvankelijk gaf dat mij de kracht er op te vertrouwen dat we deze enorme rampspoed samen zouden overwinnen. Ze vertelde hoe ze wist dat we Lucas weer zouden zien. Dat we alleen ons leven uit hoefde te dienen en dan weer herenigd werden. Die houding druiste volledig tegen mijn woede en onbegrip om zijn lijden en dood in. Toen Doortje mij probeerde ervan te overtuigen ben ik enige keren mee geweest naar de gesprekken met de pastoor. ‘

‘En?’

‘Ik vond het pijnlijk, zat er met zweet in de handen bij. Ik probeerde met mijn tenen door de schoenzolen heen een gat in de vloer te graven. In de maanden daarna verschilde onze manier van in het leven staan steeds meer: zij had rust gevonden en wilde mij meertrekken in haar overtuiging. Ik snapte- en snap nog steeds niet hoe je een onbegrijpelijk iets als de dood van zo’n jonge knaap kan vergoelijken. Dat je de volle overtuiging hebt dat er een gerede reden voor bestaat en vooruit kan kijken naar een of ander mystiek weerzien. Ze stopte kennelijk met rouwen toen ik er nog mee moest beginnen, woedend als ik was.’

Margreet kwam vlak naast hem zitten en legde de linkerarm om zijn schouders. ‘En rouw je nu of ben je nog steeds alleen maar kwaad?’

De tranen stonden opeens in zijn ogen en hij liet het hoofd hangen, zich schamend dat de eerste waterlanders dreigden te komen, juist in haar gezelschap. Behalve tegen de muur

die Doortje had opgetrokken had hij nooit diepgaand over Lucas' dood gesproken. Hij wist niet wat hem overkwam.

Ze trok zijn hoofd met de andere hand op haar schouder. 'Ik weet niet of we elkaar hierna nog ontmoeten maar onthoudt dat ik geen Doortje ben, John Weber.'

En ze meende het. Opeens meende ze het.

'Maatschappelijk werkster,' grijnsde hij door zijn tranen heen en keek haar in de oprechte ogen.

'Een maatschappelijk werkster, ja,' en ze streelde zijn haar en kustte hem op het voorhoofd.

Jeremiah Oates stond, met zijn handen in de zakken van zijn grijze wollen broek, voor het meer dan manshoge raam van zijn kantoor op de bovenste verdieping van het New Hampshire Dupont gebouw. Het anonieme kantoor waar hij de laatste jaren steeds minder verbleef.

Van de enorme drukke rotonde om de Dupont Circle gleed zijn blik via New Hampshire Avenue richting de Potomac River in de verte en het daarin gelegen Theodore Roosevelt Island. In zijn jonge jaren had hij hier vaak gekanood.

Het was een schitterende zomerdag in Washington en buiten voelde het klam warm aan. Binnen hield de airco het op een aangename 21 graden Celsius.

Met de bovenkant van zijn vingers sloeg hij nonchalant een pluisje van zijn lichtblauwe pullover en nam plaats in de luxe bruine leren fauteuil. Hij bleef naar buiten kijken want omdraaien naar zijn bureau had geen zin: de monitor stond uit, er lagen geen papieren om na te zien en de lades waren op slot.

Jeremiah was bijna zestig, Afro-Amerikaan en zijn bouw verraadde nog steeds hoe zuinig hij op zijn lichaam was geweest. Het zwarte, korte, kroeshaar bevatte wat verspreide grijze accenten maar de trotse, ontzag inboezemende, uitstraling was indicatief voor een gedisciplineerde levenswijze. Al ruim dertig jaar beschermdde hij *de familie* en deed het met volle overtuiging. Echt alle ins en outs betreffende de dynastie kende hij niet, daar was zelfs hij te jong voor, maar toen *senior* nog geen jaar president was, was Oates al gepromoveerd van de White House Security groep naar een belangrijke rol op de achtergrond bij de familie. Zijn - weliswaar korte - verleden bij de NSA, de grote politieke interesses en bijzondere communicatieve gaven bleken een ideale combinatie om een functie te bekleden die voorheen niet bestond maar in dit geval brood- en broodnodig was.

Enkelen waren hem voorgegaan maar niemand had zich zo nadrukkelijk geprofileerd als chique vuilnisman. In 2003 nog had hij er persoonlijk voor gezorgd dat een stomme fout, geïnstigeerd uit rancune door *junior*, na zijn vader de tweede president in de familie, min of meer rechtgezet werd: Senator Joseph Wilson had aan de grote klok gehangen dat Irak niet over de kennis- nog middelen beschikte om een atoombom te creëren, juist een van de aangedragen redenen om het land aan te vallen na de aanslagen van 11 september 2001. Wel, zo ongeveer was het verhaal. Hoe dan ook, het was kennelijk nodig geacht Wilson de wind uit de zeilen te nemen door naar de pers te lekken dat zijn vrouw, Valerie Plame, een CIA agente was. Daarmee werd haar het werken onmogelijk gemaakt en was haar privé leven in een hel veranderd, vooral toen kranten openlijk haar functie binnen het overheidsapparaat begonnen te bagatelliseren. Ze zou een suffe kantoorbaan hebben gehad. Dat was helemaal niet waar en deze aantijgingen waren waarschijnlijk een directe oorzaak van het feit dat Joe Wilson zijn nagels uitzette en de publiciteit zocht om de motivatie voor de Tweede Golfoorlog en die voor het publiekelijk uitkotsen van zijn vrouw aan de kaak te stellen.

Toen *junior* uiteindelijk eieren voor zijn geld koos had Jeremiah er voor gezorgd dat Witte Huis medewerker Lewis Libby de laan uit werd gestuurd als hoofdschuldige van *het*

lek en dat een van diens collega's, Karl Rove, er uiterst verdacht uit begon te zien. *Scooter Libby* had uiteraard enige overreding nodig gehad om in de rechtbank niet al te veel tegen te stribbelen maar de gedachte aan het gecontinueerde welzijn van zijn eigen familie en de wetenschap dat junior er voor zou zorgen dat de opgelegde dertig maanden gevangenisstraf direct zou worden kwijtgescholden zorgden voor het sissend doven van een lont aan een enorme staaf dynamiet.

Libby betaalde, zo gaat het verhaal, de 250.000 dollar boete, Bagdad werd platgegooid en de oorlogsindustrie in Amerika zag het geld binnenstromen.

Daarna was de rust over de familie neergedaald. Verhalen over hun strapatsen, zestig jaar eerder, staken nog wel eens de kop op maar de uitingen beperkten zich tot websites en bladen die ook verhaalden over Het Monster van Loch Ness, UFO's Boven Brussel en chemtrails in de lucht. De jongste van de broers wilde op zijn beurt een gooi naar het presidentschap doen en, hoewel door het publiek beschouwd als het dommere broertje van junior, hij was wellicht de parel in de kroon. Maar dat was het wel zo'n beetje.

Een klein kiezelsteentje in de schoen, zoals een paar dagen geleden, daargelaten...

Hij draaide zich om toen Krüger de deur opende. Ongeveer dezelfde leeftijd, was deze in en in bleke kleine man in alles qua uiterlijk de tegenpool van Oates. Zijn haar had een vaal grijze kleur en zat ondanks nauwkeurig in een scheiding kammen altijd wat springerig op het hoofd met 't magere doorgroefde gezicht en boven een kleine knobbelachtige neus de grote - angstige - kikkerogen en de donkere wallen daaronder.

Krüger, in ruim veertig jaar sprak Jeremiah hem nooit met de voornaam aan – wat was het ook alweer, nam plaats in de stoel tegenover het bureau en legde zijn korte benen languit over elkaar.

Oates stak zijn duim op en knipoogde. 'Goed nieuws, neem ik zomaar aan?'

'Als altijd,' knauwde Krüger in het zware Texaanse accent dat bij Jeremiah over het algemeen als lichtelijk overdreven overkwam maar die de familie, de enkele keren dat ze de kleine man meemaakte zeer op prijs stelde. 'Bernie heeft het op zijn bekende rigoureuze manier opgelost.'

'Ja... Ik las het vanmorgen online in de Moskow Post: *Alweer een roofmoord in achterstandswijk*. Mijn God, hij had zelfs de sloten van burenen beschadigd om het voor een echte inbraak door te laten gaan.'

'En dit hadden we weer te danken aan het *PRISM* programma?'

Jeremiah knikte, stond op, liep om het bureau en ging op de rand zitten tegenover Krüger. Hij was duidelijk in zijn nopjes. '*PRISM* schuimt al zeven jaar internet af om geschreven- en gesproken woorden uit *de lijst* op te vangen. Maar die laatste module, die is fantastisch.'

'*Gezichtsherkenning?*'

'Echt gigantisch, wat een innovatie!'

Krüger schudde het hoofd. 'Het gaat mij allemaal inmiddels boven de pet, hoor. Maar die uitbreiding is bedacht om foto's en beelden van gasten als Osama, indertijd, en Mullah Omar te herkennen. Hoe krijg jij het in vredesnaam voor elkaar dat ze naar Werner von Braun zoeken?'

Jeremiah glimlachte zijn witte tanden bloot en richtte een vulpen op de kleine man: 'Ik heb de inloggegevens van *PRISM*. Je weet dat mijn handen erg diep in bepaalde zakken

steken. Ik heb de zoekopdracht zelf ingevoerd en monitor een en ander tweemaal per dag, thuis. Ik heb ervoor gezorgd dat ik geen alert krijg over foto's die al goedgekeurd zijn, dus ik heb het tegenwoordig rustig.'

'En de personen die die nieuwe foto's hebben gedownload? Je gaat me toch niet vertellen dat Bernie op wereldreis moet?'

'Nee, ik heb er nauwkeurig naar gekeken. *Onbekende Waarheid* wordt hoofdzakelijk door Russen en Oekraïners bezocht. Twaalf hadden de bestanden inderdaad gedownload en die PC's zijn gehackt en hebben we verblijd met een virus dat de schijf tot op het bot geformatteerd heeft. De server van het blad is vanmorgen 'spontaan' gecrasht en ik vrees dat ze alle bijster interessante artikelen van de afgelopen jaren opnieuw mogen typen: ook die harddisks zijn inmiddels maagdelijk.'

Krüger haalde een zakdoek uit de broekzak van zijn verschoten jeans, vouwde hem over zijn wijsvinger en pulkte een hard stukje uit zijn rechter neusgat. Nu hij toch in de buurt was besloot hij meteen maar te snuiten en nogmaals te peuteren. Jeremiah trok een vies gezicht.

De kleine keek hem kort verbaasd aan, stopte de zakdoek terug en wreef met twee handen in zijn verfromfaaide gezicht. 'Goed, dat is ook weer achter de rug. De familie is weer veilig.'

'Niet alleen de familie, Krüger, niet alleen de familie.'

'Hoe het ook zij...'

'Krüger, dit moet niet licht worden opgevat. Een meisje in de Sahara schopt een beetje zand omhoog als ze met flinke stappen naar de waterput loopt. Dat zand wordt opgezogen, de atmosfeer in, en zet - eerst subtiel - een kettingreactie in werking die uitmondt in een orkaan welke anderhalve week later voor twaalf miljoen schade in Miami zorgt!'

'Ik weet het, ik weet het,' zuchtte Krüger. 'Het *butterfly effect*. Maar luister, het is al zo lang rustig dat ik me nu ook niet ongerust maak.'

Jeremiah Oates stond op en liep naar de deur. Krüger volgde hem om uitgelaten te worden en de rijzige zwarte man legde zijn sterke arm om de fragiele schouderjes van zijn kompaan: 'Je hebt gedeeltelijk gelijk. Ik ben ook niet ongerust, maar liever een klein beetje te waakzaam dan een klein beetje te weinig. *PRISM* blijft zijn werk doen en wij tweeën houden de ogen en oren open. Geen reden voor Defcon 3,' lachte hij, verwijzend naar de op twee na hoogste staat van paraatheid die de krijgsmacht van de VS kent, en loodste Krüger de deur uit.

Hij liep terug naar het raam, zakte in gedachten weg en stond er geen moment bij stil dat ze de dood van een onschuldige jongen zojuist hadden behandeld als een welhaast statistisch gegeven. Het zou niet bij hen opkomen de mens achter het lichaam te zien. Zij die waken over een groter goed.

People are suckers for the truth. Mensen willen de waarheid kennen. Maar, is dat werkelijk zo?

Ockhams razor: de meest simpele uitleg is meestal de juiste. Wat is de definitie van simpel? In het geval van Ochhams scheermes staat het meest simpele gelijk aan het meest logische. Beide begrippen kunnen als subjectieve duidingen worden omschreven.

De mens ontstond uit een evolutie die ongeveer 3,5 miljard jaar duurde en pas zes miljoen jaar geleden uiteindelijk een groep gezamenlijke voorouders van apen en mensen opleverde. Daarna duurde het ruim een miljoen jaar voordat mensachtigen de kennis van vuur maken beheersten. 200 duizend jaar geleden ontstonden wij, de Homo Sapiens en uiteindelijk pas 190 duizend jaar daarna waren we verspreid over een groot gedeelte van de aarde en begon de moderne mens met de domesticatie van dieren en planten. Het heeft dus heel erg lang geduurd voordat evolutie ons geleidelijk bracht tot waar we nu zijn.

Of... of heeft een hogere macht in zeven dagen alles geschapen, waaronder de mens naar Zijn evenbeeld?

Het ontstaan van religies

Twaalfduizend jaar terug kroop de primitieve mens angstig in zijn hol bij onweer, trotseerde zware regenval, sneeuw en verschroeiende zomers. Zonder enige kennis van natuurkundige fenomenen bezag hij de hemelen en besloot dat daarboven iets of iemand, wellicht meer dan één entiteit, moest bestaan die bliksemschichten naar beneden wierp, enorme hoeveelheden hagel en regen verspreidde over het onderliggende land. Diegene had daar zijn redenen voor, zo bedacht men.

En als de primitieve mens 's avonds omhoog keek zag hij al die miljoenen 'gaatjes' in een enorm zwart doek. Het waren de geesten van overledenen.

Het idee van goden was ontstaan en te verklaren. Maar hoe kom je aan het concept van een 'geest' die het lichaam verlaat na de dood? In het antwoord ligt in een notendop de kiem van iedere religie opgesloten: de mens is bewust. Is zich bewust van zijn eigen bestaan. Vindt zichzelf een buitengewone creatie en weet hoe zowel pragmatisch denken en het bestaan van emoties hem- of haar maakt. Zoiets ingewikkelds moet welhaast op aarde gezet zijn door de zelfde krachten die onze leefomstandigheden bepalen.

Sterker nog: Het is onmogelijk dat ons leven bij de dood ophoudt. Dat is weliswaar een simpele en te beredeneren gedachte maar het feit dat wij superieur zijn (?) aan alles wat leeft wijst in de richting van een 'ziel', een ongreepbare materie die van ons iets heel anders dan een hortensia, een pijn-

boom, een glasaal maakt. Hoeveel angst de dood onze voorouders duizenden jaren inboezemde is niet in te schatten maar het moment dat het oprijzen van de ziel, terug naar de schepper(s) gekoppeld werd aan dit onontkoombare fenomeen was het eikpunt waarna de denkende mens wat dat betreft berusting vond en zich ten volle kon richten op bestaan.

Knutselen en bijschaven

Ruim 2300 jaar geleden regeerde farao Amenhotep over het toenmalige Egypte. Al eeuwen werd een rijke schakering aan goden aanbeden door de Egyptenaren maar daar kwam een dramatisch einde aan toen Amenhotep zijn naam veranderde in Achnaton en afkondigde dat ten eerste de stilistische teken- en graveerstijl moest worden opgegeven en ingeruild voor een meer realistische voorstelling van zaken. Na vijftien jaar regeren ging de bezem ook door de geloofsovertuiging van tienduizenden mensen toen Achnaton het monotheïsme invoerde en er maar een (1) God overbleef: Aton, de zonneschijf.

De zogenaamde Aten-hervorming zorgde voor enorme onrust in het land: veel tempels, gewijd aan oudere goden, werden gesloten en priesters raakten hun baan kwijt. Ondergronds bleven overigens veel Egyptenaren de andere goden aanbidden.

Volgens tabletten, recent gevonden bij opgravingen, trok een mysterieus volk, de Chabiroe, vanuit het noordoosten het latere Palestina in. Een van de theorieën is dat dit Joden waren. Maar er is nog een link, duidelijker, tussen het geloof van Achnaton en het latere christendom. Een ode aan Aton, gevonden in Amarna (de hoofdstad die Achnaton had laten bouwen, destijds onder de naam Achetaton) is vrijwel identiek aan psalm 104 uit de Bijbel...

In 1333 voor Christus overleed Achnaton plotseling, wellicht vermoord. Na zijn dood werden alle maatregelen teruggedraaid en keerde Egypte qua godsdienst en kunst terug naar de oude situatie.

Uit de goed gedocumenteerde Romeinse geschiedschrijving blijkt dat er in- of rond het jaar nul geen volkstelling, noch een grootschalige slachting van baby's heeft plaats gevonden. De Bijbel zit er op dat gebied geschiedkundig volledig naast.

Voorts bepaalde Dionysius pas in 533 de jaartelling, de christelijke jaartelling, zoals we die nu kennen. Hij stelde de geboorte van Jezus Christus als het jaar nul vast. Wetenschappelijk onderzoek uit verschillende hoeken heeft tot de consensus geleid dat Christus, aangenomen dat deze als historisch figuur inderdaad bestaan heeft, waarschijnlijk twee jaar eerder tot zes jaar later en ergens tussen april en oktober geboren moet zijn. Niet op 25 december van het jaar 0 dus.

Hoe kunnen er bewezen onjuistheden in de Bijbel zijn geslopen?

Het boek bestaat uit twee delen waarvan het Oude Testament teksten bevat van voor de geboorte van Christus en teruggaan, grofweg naar de periode van het monotheïsme onder Achnaton. Het Nieuwe Testament steunt op vier

evangeliën die de naam van apostelen dragen. Behalve misschien die van Lucas is geen daarvan geschreven door de betrokkene zelf. De evangeliën stammen uit ongeveer tien- tot honderd jaar na de dood van Jezus, aannemend dat hij inderdaad bestaan heeft. Definitief kreeg de Bijbel haar vorm tijdens het concilie van Nicea in 325. Zonder al te ver op de materie in te gaan (boeken vol zijn er over geschreven) wordt genoemd concilie vaak gezien als een doodsteek van het pure geloof en het begin van het einde voor het ware christendom, een afkalving die nu nog steeds plaats vindt.

Van belang is te vermelden dat de Bijbel door God geschreven zou zijn. Wel, niet door hem zelf maar door Goddelijke inspiratie. 'Goddelijke inspiratie' geeft eigenlijk aan dat de inhoud ontstaan is uit overleveringen, eigen overtuigingen, profetieën en misschien zelfs dromen!

Margreet legde *De Nieuwe Grens* even weg en nam een slok van haar cola light. Ze zat, gekleed in een zijden ochtend jas, met de benen opgetrokken op de bank in haar luxe appartement.

Ze hield het koele glas even tegen haar voorhoofd en zette het terug op de salontafel. De informatie in het artikel was een vrij droge opsomming van feiten die haar soms dubieus voorkwamen maar ze realiseerde zich wel dat deze vreemde John Weber meer bagage bij zich droeg dan op het eerste gezicht leek. Eigenlijk had ze geen zin om verder te lezen maar besloot zich toch te vermannen en nam het blad weer op.

De teksten in de zogenaamde Dode Zeerollen dateren uit 250 voor het jaar nul, tot 50 jaar na. Ze werden in 1947 gevonden en zijn de enige originele oude Joodse geschriften die nu nog bestaan en uit de periode stammen waarin de basis van de Bijbel gelegd zou zijn. Gek genoeg vinden we helemaal geen teksten uit de rollen terug in het Goede Boek.

Terug naar Nicea: drie eeuwen na de kennelijk gebeurtenissen besloot men het Romeinse rijk te voorzien van een nieuwe staatsgodsdienst die alle andere overbodig maakte.

Ruim driehonderd kardinalen wierpen zich op oude geschriften en pakten er bekende heidense gewoonten- en geloven bij om tot een algemeen aanvaardbaar handboek te komen. Uit die heidense hoek komen bijvoorbeeld Kerstmis en Pasen, welke al bestonden als feest, maar in een andere context.

Ook werd besloten dat Christus weliswaar de zoon van God was maar toch ook weer een met hem. Dan was een normale bevruchting uitgesloten. Josef als vader werd op een zijpad gezet en Maria werd definitief met de onbevleete ontvangenis opgescheept.

Een verhouding, wellicht zelfs huwelijk en - een gruwel! - en een of meer nakomelingen, paste niet meer in het beeld wat men van Jezus Christus wilde scheppen. De figuur Maria Magdalena werd afgebroken tot iemand, die zonder al te veel informatie figureert in de Bijbel. Algemeen wordt nu aangenomen dat ze min of meer als hoer werd omschreven, maar dat staat niet in het Heilige Boek. De verwarring ontstond toen paus Gregorius de Grote haar in 591 tijdens een preek als zodanig omschreef. Waarschijnlijk verwarde hij

haar met ene Maria van Bathanië die volgens Lucas 7:35-50 een boetvaardige zondares was. In de 16^e eeuw begon de rehabilitatie van Maria Magdalena, althans wat haar dubieuze beroep betreft, en in 1969 werd zij officieel als zondares van de kalender gehaald.

Sommige historici zien haar, op basis van recent teruggevonden geschriften, als vrouw van de historische Jezus Christus. Wellicht was er zelfs een kind.

De Koran werd in 650 uit verschillende teksten samengesteld door kalief Oethman Ibn Affan. Mohammed zou van 571 tot 632 geleefd hebben, veel later dan Christus dus, en drieëntwintig jaar lang openbaringen hebben gekregen waarin God zelf hem Soera's doorgaf. Daar hebben we die 'Goddelijke Inspiratie' weer.

Op de Koran, het Boeddhisme en andere godsdiensten, alsmede hun onderlinge overeenkomsten, ga ik in de volgende 'De Nieuwe Grens' uitgebreid in.

Massahypnose?

Van de om en nabij zeven miljard bewoners op deze aarde hangt naar schatting zes miljard een godsdienst aan, waarvan grofweg weer vijf miljard in een God gelooft die alles geschapen heeft. Wanneer het bestaan van een dergelijk God ontken wordt zie je dan 70% van je mede aardbewoners dus als dwalend, gehyponotiseerd en geïndoctrineerd aan?

Hebben mensen een geloof nodig? Ja, dat geldt voor velen. Als eerder aangehaald is de overtuiging dat je behoort tot een groter geheel en het verblijf op aarde slechts tijdelijk is, een voorwaarde om met het leven om te kunnen gaan. Dat leven zou in vele ogen nutteloos zijn als je ongeveer zeventig jaar op aarde rondwandelt en vervolgens verdwijnt als een pufje rook in de lucht. Het verlangen naar een beschermd bestaan, niet helemaal zelfstandig beslissingen te hoeven nemen, niet overal alleen voor te staan drijft mensen bijvoorbeeld ook in de armen van sekten.

Is het wetenschappelijk nodig voor het leven op aarde dat God er is- of geweest is? Nee, er is aangetoond op welke wijze dit leven op deze wereld is ontstaan en welke loop de evolutie daarna gevolgd heeft.

Er is nooit een echte 'schok' geweest in de ontwikkeling van De Mens. Die is rustig gegaan en heeft heel lang geduurd. Er zijn er die menen dat wij in het verleden door buitenaardsen zijn bezocht welke ons een 'boost' hebben gegeven. Zoiets als de schepping van God? Ik ben geen wetenschapper, maar nergens vind ik een dergelijk moment. Veel bewijs is te interpreteren zoals je wilt maar ik zie, nogmaals, een geleidelijk ontstaan van de huidige mens.

Tenslotte

3,7 miljard jaar geleden ontstond het heelal uit een oerknal, de 'Big Bang'. Hoe weten we dat? Datzelfde heelal is aan het uitdijen. We weten hoe snel en zo kunnen we terugrekenen tot het moment dat alles een piepklein gloeiend

heet puntje was met een enorme massa. Maar klopt deze hypothese wel? Dat gegeven van de enorme massa, verdicht tot een zeer klein object staat haaks op de wetten van de natuurkunde.

Er zal nog heel wat water door de zee stromen voor we min of meer begrijpen wanneer- en hoe ons universum startte.

Wat was daar voor? Voor dat gloeiend hete zware balletje? Waar kwam dat vandaan? Bestaat de tijd soms uit een lus die om de, wat zal ik zeggen, twintig miljard jaar alles weer opnieuw laat starten?

Volgende maand het vervolg, waarin ik andere godsdiensten en hun ontstaan onder de loep neem.

John Weber.

Ze legde het magazine naast zich op de bank en rolde met de ogen. Buiten was het intussen gaan schemeren en ze had het gevoel dat dit ook het geval in haar brein was. Ze moest er niet aan denken een volgend artikel over het onderwerp door te moeten worstelen en tot haar grote geluk had John haar de vorige avond slechts dit exemplaar mee gegeven.

Margreet had gemengde gevoelens over hetgeen ze gelezen had: de analytische schrijfstijl, kennelijk een voortvloeijsel uit zijn oude beroep, liet weinig ruimte voor vrije interpretatie.

Puur geschiedkundig gezien zal er weinig aan mankeren maar ze miste een stuk altruïsme. De redactie zou er goed aan doen dit soort artikelen te koppelen aan een wederwoord.

Ze bladerde oppervlakkig door *De Nieuwe Grens* zonder hem weer op te pakken en kwam artikelen tegen over, inderdaad, graancirkels en het gevaar van WiFi signalen voor het lichaam voorbij komen. Ook trof ze een advertentie aan waarin een soort tabak van kruiden werd aangeboden, dat bij gebruik als rookwaar of thee zo ongeveer iedere kwaal onder de knie kon krijgen- of voorkomen.

Nee, een wederwoord kan je wellicht niet verwachten in dit soort bladen...

Ze had nog nooit van *De Nieuwe Grens* gehoord en het zou geen vetpot zijn, hier artikelen voor te schrijven. Op dit moment was John Weber financieel afhankelijk maar op het moment dat hij zijn bijdragen leverde moet dit uit een overtuiging gebeurd zijn, niet om geldelijk gewin.

En, hoewel in zekere mate geïrriteerd geraakt door het schrijfsel, overtuigd als zij diep van binnen was van het Goddelijke, kon ze waardering opbrengen voor de passie waarmee haar klant zich bleek te kwijten van een aan zichzelf opgelegde taak. Het minutieuze grondwerk dat ten grondslag gelegen moet hebben aan de uiteenzetting wekte bewondering bij Margreet.

Ze mocht hem, ondanks de verschillen in mening. Dit baarde haar, nuchter bezien, zorgen want er mocht dan geen eed voor escort dames bestaan, het was niet handig meer dan sympathie voor een klant te voelen. De eerste afspraak had ze ervaren als op visite gaan bij goede vrienden en een puppy van een herdershond op schoot nemen: lief, vertederend maar wel om zo nu en dan te bezoeken en niet in het leven gewenst. Johns droefheid had

haar geraakt, dat moest ze toegeven, maar meer dan een eerlijke hoeveelheid medelijden wilde- en had ze zich zelf niet toegestaan.

Gisterenavond was het wederom niet tot intimiteit gekomen en na terugkomst uit de stad hadden ze op zijn terras een glas fris gedronken. Bij het afscheid een zoen op de wang, en zo was ze richting de Polo gewandeld met *De Nieuwe Grens* onder de arm en een ongewenst gevoel van teleurstelling in haar gestel. Voor de allereerste keer in haar carrière voelde de enveloppe met inhoud als verraad. Aan wie? Aan zichzelf? Ze kon het niet duiden. En eigenlijk wilde ze het gevoel opsluiten en de sleutel weggooien.

Ze had niet lang geleden besloten de liefde pas weer toe te laten als ze financieel op orde was. Via een vriendin was ze aan de ideale manier gekomen om tijdens haar studie sociale wetenschappen een zakcentje bij te verdienen. Er was redelijk wat schroom te overwinnen geweest maar uiteindelijk bleek zij, wellicht zelfs dankzij het feit dat ze niet woest aantrekkelijk was, een hot item bij het bemiddelend escortbureau te zijn geworden. Puur op rauwe seks beluste klanten had ze, dankzij haar profiel, feitelijk nooit en het leventje was haar steeds beter gaan bevallen.

Hoewel het redelijk goed te combineren was met haar studie had ze die er vrij snel aangegeven met het vrome voornemen dit later op te pakken: haar inkomen was wisselend, maar geregeld deden zich weken voor van meer dan tweeduizend euro. Soms veel meer. Na bijna twee jaar had ze een buffer opgebouwd van 62 mille en zag de toekomst zonnig in.

Een onbezonnen verliefdheid kwam niet in het plan voor en juist daar was ze momenteel extra beducht voor. Haar teleurstelling had natuurlijk voortgekomen kunnen zijn uit het feit dat ze wat opgewonden was geraakt door de wijn en zijn knappe uiterlijk en daar hield ze het voorlopig even bij.

Niets wat haar trouwe Fun Factory Delight na thuiskomst niet had kunnen oplossen. Dat ze tijdens haar climax zijn gezicht voor zich had gezien wilde ze zo snel mogelijk uit het geheugen wissen.

‘August Thyssen was zo ongeveer de grootste producent van wapens en staal tijdens de eerste wereldoorlog. Toen die oorlog op zijn einde liep zag hij de bui al hangen: Duitsland zou alle oorlogsschade moeten terugbetalen aan de benadeelde landen en de geallieerden die hadden ingegrepen. Dus voor de vrede van 11 oktober 1918 had Thyssen zijn geld al naar Nederland gesluisd. Dat land had neutraal weten te blijven tijdens het vier jaar durende conflict.

Thyssen, ook wel *von Thyssen* genoemd, richtte in Rotterdam de *Bank Voor Handel En Scheepvaart* op. Vanaf 1926 zwaaide zijn zoon Fritz hier de scepter. Die was een aanhanger van Adolf Hitler en diens Duitse nazi partij. Meer nog dan uit op een omarming van het fascisme was Fritz aanvankelijk slechts beducht voor een greep door de communistische partij naar de macht in zijn oorspronkelijke vaderland.

Drie jaar eerder had hij al 100.000 Duitse Marken, Goudmarken, aan de NSDAP van Hitler geschonken.

Dat geld is bij lange na niet genoeg om het doel van Adolf Hitler te helpen bereiken en als Thyssen in de jaren twintig een topman van de *investeringsmaatschappij W.A. Harriman & Co* ontmoet komt hij op het idee zijn horizon te verbreden en samen met Harriman ook in Amerika een bank op te zetten. Nog voor 1930 slaagt Fritz Thyssen er in leningen van in totaal maar liefst zeventien miljoen dollar los te peuteren bij *Dillon, Read and Co*, een bank die goede banden heeft met de familie die later twee Amerikaanse presidenten voortbracht. Juist, die...

In die periode wordt Prescott, vader- en opa van die twee toekomstige presidenten, vicepresident van *Harriman & Co*, dat hij al snel laat fuseren met een Brits investeringsbedrijf dat in bedrijven op het vaste continent van Europa belegt. Op deze manier krijgen Prescott, Thyssen en consorten via vrijwel ondoorzichtige constructies een meerderheidsbelang in een Pools mijnbedrijf. Dit bedrijf wordt door de andere aandeelhouder, een vriend van Heinrich Himmler - medewerker van Adolf Hitler, gebruikt om de SS te financieren. De SS, het gevreesde elite leger van de nazi's.

Als je de draad reeds kwijt bent zal ik het verhaal vanaf nu vereenvoudigen:

Thyssen haalt grote bedrijven in het Ruhrgebied over om Hitler te steunen en dat is de definitieve zet in de rug om de dictator in het zadel te helpen.

In de jaren daarna investeert het bedrijf van Prescott, via de plaatselijke mijn- en staalindustrie, materiaal en goederen in Hitlers expansiedrift. Tijdens de oorlog neemt de familie het Poolse bedrijf, dat ik eerder benoemde, over en op dat moment verdienen ze goudgeld aan het werk wat door, zeg maar, slaven uit kamp Dachau wordt verricht! Je hoort het goed: bloedgeld stroomt via hun bedrijf UBC naar *de familie* die ook nog eens belangen in de Amerikaanse oorlogsindustrie heeft en naargelang de Tweede Wereldoorlog vordert honderden miljoenen dollars aan andermans ellende verdiend.’

‘Ze verdienen aan beide kampen.’

‘Juist. Na de aanval op Pearl Harbour raakte de VS tot aan de nek betrokken in een oorlog op meerdere fronten en werd er onderzoek gedaan naar de handel en wandel van verschillende bedrijven, verdacht van heulen met de vijanden.

In 1942 werden Harriman en Prescott aangeklaagd als zijnde collaborateurs. Dankzij hun briljante advocaat, ene Alan Dulles, ontsprongen ze de dans en Prescott bleef nog enige tijd directeur van het UBC concern. In 1951 moesten ze het bloedgeld inleveren via het Engelse investeringsbedrijf, maar Prescott ontving 1,5 miljoen dollar voor zijn aandeel in UBC. Dit investeerde hij in het petroleumbedrijf van zijn zoon George senior en voor het einde van de decade was de familie alsnog steen- en steenrijk.’

‘Op basis van bloedgeld.’

‘Klopt. Die mijnheer Allen Dulles, trouwens, zou later directeur van de CIA zijn tot John F. Kennedy hem ontsloeg in de vroeg zestiger jaren. Dulles was in de jaren dertig en veertig ook de advocaat van Fritz Thyssen en van... *Edward Lievens*.’

‘Wat, wat zeg je me nu?’

‘Je hoort het goed. Jouw oudoom had een uiterst belangrijke functie bij de bank Voor Handel En Scheepvaart. Zoals je je wellicht kunt herinneren was het hier, dat de kiem werd gelegd voor Amerikaanse investeringen in nazi-Duitsland.

Kort voor de tweede wereldoorlog uitbrak emigreerde hij naar Amerika waar hem in 1942 zijn hele kapitaal werd afgenomen, terwijl Prescott en zijn maten de dans grotendeels ontsprongen. Ze lieten hem vallen. Of hij het zelf zo ervoer weet ik niet, maar wel dat hij uiteindelijk als zakenman weer een klein kapitaal vergaarde en in 1949 op 59-jarige leeftijd in zijn huis te Ridgewood is overleden.’

‘Nee, hoor.’ Margreet was recht overeind gaan zitten. ‘Hij is verdronken.’

‘Nou,’ twijfelde John. ‘Weet je dat heel zeker? Ik heb bij een collega schrijver voor *De Nieuwe Grens* inlichtingen ingewonnen en onderzoek via internet gedaan: men weet niet beter dan dat hij in zijn bed gestorven is.’

‘Dat is echt niet waar. Ze hebben zijn lichaam bij een waterreservoir gevonden. Het was aangespoeld. Jagers vonden zijn identiteitspapieren in een binnenzak en waarschuwde de familie nog voor de politie te verwittigen.’

Ze zaten achter zijn huis in de zon en hadden beiden een groot glas met ijsthee voor zich op de houten tafel staan.

‘Eigenlijk kwam ik alleen je blad terugbrengen omdat ik niet zeker wist of ik je nog eens zou zien,’ loog ze. Feitelijk zat ze al drie dagen te wachten op het felbegeerde telefoontje van haar bemiddelingsbureau, maar dat kwam niet.

Ze kon niet weten dat hij diverse keren met het telefoontoestel in de hand had gestaan om haar te bestellen, maar zich geen raad met z’n gevoelens wist.

Uiteindelijk, hoe onverstandig het ook mocht zijn, kon zij niet anders dan toegeven aan haar verlangen en stond onverwacht rond koffietijd op zijn stoep.

Hoewel ze beiden hadden uitgekeken naar het weerzien waren ze niet van elkaars gevoelens op de hoogte en bewaarden nog steeds een zekere gereserveerdheid. Het maakte de sfeer wat ongemakkelijk, anders dan bij de laatste twee ontmoetingen en aanvankelijk dachten ze onafhankelijk van elkaar dat ze een grote denkfout maakten.

‘Zojuist zei je dat je mij iets belangrijks wilde vertellen. Nou, ik geloof wel dat dit als zodanig geassocieerd mag worden. Hoe ben je zover gekomen? Je had zelfs de naam van mijn oudoom onthouden terwijl we over zoveel meer hadden gesproken.’

John draaide zijn stoel met de rug naar de zon en zette zijn zonnebril op het voorhoofd. Hij keek Margreet nu recht aan en had direct spijt van zijn actie: slechts gekleed in een heel simpel lichtroze zomerjurkje zonder mouwen en op slippers was ze pretentieloos mooi. De ogen waren achter een stoere Ray Ban verborgen. En hij wilde met haar weggaan. Op stap op, zeg, Kreta: flaneren langs de eettentjes en een zalig roomijsje bij een klein tentje kopen. Haar slanke, maar niet te slanke lichaam in bikini bewonderen als ze oprees uit de branding om hem een zoen te komen brengen terwijl hij zijn boek onder een parasol zat te lezen.

Hij wist dat hij alvast haar volledige aandacht had en dat moest voorlopig volstaan. Hij beantwoordde haar vraag: ‘Margreet, toen je de naam Edward Lievens noemde wist ik dat ik die eerder ergens had gelezen. Ik worstelde wat jaargangen van *De Nieuwe Grens* door en kwam verschillende artikelen over dubieuze financieringen van nazi-Duitsland tegen. Deze waren allemaal door dezelfde auteur ingediend. De volgende dag belde ik de hoofdredacteur, praatte wat over koetjes en kalfjes en vroeg het telefoonnummer van de schrijver. Die was erg bereidwillig en kletste mij wat bij over de nieuwste ontwikkelingen in het onderzoek naar de beerput. Uiteraard heb ik jou niet genoemd, dat vond ik niet nodig. Vervolgens heb ik nog wat onderzoek op het net gedaan maar daar vond ik over Lievens eigenlijk verrassend weinig terug.’

‘Ik heb, om eerlijk te zijn, het verhaal over dat bloedgeld nooit eerder gehoord. Hoe betrouwbaar is jouw bron?’

‘Het is inderdaad niet iets wat je op school meekrijgt of in Het Parool leest... Wat zal ik zeggen? Hij haalt zijn informatie ook weer bij anderen vandaan, hoor. Er staat nogal wat over dit onderwerp online. Er zal best het nodige van kloppen maar hoeveel van wat ik je net vertelde aannames en interpretaties zijn? Geen idee, eerlijk gezegd.’

Van belang is dat Edward Lievens voor Fritz Thyssen werkte en dat laatstgenoemde op zeker voor de Tweede Wereldoorlog Hitler financieel steunde. Tijdens een tribunaal na de oorlog heeft Thyssen dat ruiterslijk toegegeven. Hij vertelde daarbij overigens ‘dom’ te zijn geweest en dat hij bij het uitbreken van de oorlog al afstand had genomen van de nazi ideologie. Alle dansen ontsprongen, stierf Thyssen ten slotte in Buenos Aires in ’51 op achtenzeventigjarige leeftijd. Tien jaar eerder had hij een boek geschreven, mogelijk om zich bij voorbaat in te dekken, dat dit jaar toevalligerwijze herdrukt is: *Ik Financierde Hitler*.

Dat levert historisch bewijs, de rest is speculatie maar met angstaanjagend veel substantiële vermoedens. Dat wel...’

‘Lievens wist overal van...’ Margreet schudde het hoofd langzaam en perste de lippen op elkaar.

‘Daar moet je vanuit gaan. In hoeverre hij betrokken was bij de affaires rond het UBC concern van Prescott kan ik je niet uit de doeken doen. Gezien het feit dat hij in 1942 aan de schandpaal werd genageld vermoed ik dat hij verre van brandschoon was.’

‘Hij had bloed aan de handen.’

‘Sorry, ik...’

Margreet nam de zonnebril af en haalde de schouders hoog op. ‘Nou, ik kende die vent niet persoonlijk, John. Kan er niet mee zitten, maar ik zou liegen als ik zei dat het me niet heel erg interesseert.’

‘Weten je ouders - je familie dit, denk je? Moeten ze het weten?’

Ze zette de bril weer op en haar stem zakte een octaaf: ‘Eerlijk gezegd is het contact met mijn vader en moeder sporadisch de laatste tijd. Ze zijn niet zo dol op wat ik... Wat ik doe. Ik heb mijn studie er ook tijdelijk aangegeven en ik weet eigenlijk niet wat ze het meeste tegenstaat.’

‘Vermoedelijk beide,’ mompelde hij, hoewel die studie hem op zich geen donder interesseerde.

‘Best mogelijk,’ zei ze zacht en nipte aan het drinken.

Ze zwegen beiden. Toen stond zij resoluut op en stak haar hand uit. ‘Nou ja, ik heb het blad teruggebracht. Daar ging het om.’

Hij schudde de hand wat verbouwereerd en liet haar voorgaan langs het huis richting de schuttingdeur die toegang tot de straat, voor, verschaft. Voordat ze daar aankwam greep hij opeens haar linkerbovenarm. Niet hard, maar resoluter dan hij bedoelde. ‘Wacht!’

Ze draaide zich om, keek vanachter de Ray Ban naar zijn hand om de arm en toen naar Johns gezicht.

Hij liet haar geschrokken los. ‘Ik, ik eh... Ik vroeg me af, heb je morgen al een afspraak?’

Ze nam haar bril af en keek hem onderzoekend aan, zag dat hij zelf geen raad wist met de actie van zojuist en antwoordde aarzelend: ‘Nou, meestal hoor ik zoiets op de dag zelf. Ik ben nog, nog *vrij* zeg maar...’

‘Als ik je reserveer, ga je dan een dagje uit met me?’ Hij keek even naar boven. Alsof hij daar steun vandaan kon verwachten bij deze spontane, idiote, actie. ‘Als vriendin?’ Hij fluisterde bijna en was voorbereid op een terugkeer in de werkelijkheid.

‘Een hele dag?’ Ze kneep de ogen toe.

‘Ja, hoe... Ik bedoel, geld maakt me niet uit.’ Hij voelde inderdaad het moment door de vingers glippen.

‘Wat heb je er voor over?’ vroeg ze onnozel.

‘Alles,’ mompelde hij verlegen, met de blik naar beneden gericht.

Ze keek naar hem op, tilde met een wijsvinger zijn kin wat omhoog, ging op de tenen staan en zoende hem zacht op de lippen. Hij zoende terug en streelde teder het haar.

Toen ze naar de Polo liep voelde ze zich als op veertienjarige leeftijd aan het einde van de laatste schooldag voor de grote vakantie.

De climat control hield het op een aangename 21 graden. Margreet klaagde desondanks plagerig dat haar bovenbenen plakten aan het leer, *hij* vergeleek zichzelf met Don Johnson vanwege de witte broek en lichtblauw T-shirt – *zij* kende Miami Vice niet en ze praatten over alledaagse dingen, maar ook over de keuze voor haar huidige professie.

Dit onderwerp zorgde ervoor dat John zich ongemakkelijk voelde, maar hij moest, realiseerde hij zich rationeel denkend, aanvaarden dat de feiten zo lagen. Uiteraard zou het niet zo pijnlijk aangekomen zijn als hij niet tot over zijn oren verliefd was. Maar toen dit station gepasseerd was kakelde ze vrolijk over van alles en nog wat, keek druk om zich heen, gaf prikkelend commentaar op medeweggebruikers en verbasterde plaatsnamen op bewegwijzeringborden om vervolgens het hardst te lachen.

Geleidelijk werd ze rustiger tot ze zwijgend uit het raam zat te kijken. Hij keek naar rechts en zag een fijne glimlach om Margreets mond spelen. De Ray Ban stond een beetje naar voren op haar neus en de handen had ze gevouwen in haar schoot liggen. Op de gebloemde bermuda.

Terwijl hij haar opnam voelde hij een zenuwachtig, heerlijk gevoel in de maag. Er liep een rilling over zijn nek. Ze merkte hoe John haar bekeek en toen hun ogen elkaar ontmoetten legde ze haar linkerhand op zijn bovenbeen. Zwijgend keken ze voor zich uit, woorden waren overbodig geworden. De BMW reed met een kalme 100 kilometer per uur over de A9.

In Scheveningen aangekomen sloeg hij rechtsaf, en reed naar de parkeerplaats in de duinen. Het was net 10 uur geworden toen ze hand in hand het begin van de boulevard opstapten. Er was voor 's avonds onweer en enkele buien voorspeld, maar daar was nu nog geen voorteken van te bespeuren. Of het moest de lichte heiligheid boven zee zijn geweest. Boven de horizon bevond zich een strook die beduidend minder helblauw was, alsof iemand met een vette vinger een horizontale streep op je bril had gezet.

Er schoot hem een zinloos stukje informatie te binnen. 'Ken je de *Star Wars* films?'

Ze keek hem niet aan en schoot in de lach. 'Waar heb jij het nu over?'

'Die eerste, die ze maakten: toen hadden ze een heel krap budget. Ken je de scene ergens aan het begin waar Luke Skywalker met Obi Wan Kenobi in een voertuig van Luke zitten?'

Ze tuitte haar lippen even en dacht na. 'Ja, ik denk dat ik dat wel eens gezien heb.'

'Voor close up opnames hadden ze dat ding aan een paal bevestigd waardoor het hard ronddraaide langs het decor. Zo leek het alsof ze laag boven de grond vlogen. Maar voor shots veraf reed het geval gewoon op wielen en om dat te verbloemen hadden ze een streep vaseline over de camera getrokken waardoor er tussen de onderkant van het vehikel en de grond een vaag beige veeg te zien was. Veel later is dat digitaal opgeknapt. ...Maar zo zit dat.'

Ze keek hem onderzoekend aan in afwachting van een clou maar hij kneep een oog dicht en pijnigde de hersenen. 'Hoe heette dat ding nu ook alweer?'

Ze liepen verder tot zij twijfelend de stilte doorbrak. '...Okayy...'

'Ik weet ook eens wat.' Zei hij quasi verongelijkt.

Zij schopte hem voor zijn kont en blijmoedig met de in elkaar verstrengelde handen zwaaiend gingen ze op zoek naar een eerste kop koffie.

De voortreffelijke cappuccino en huisgemaakte appeltaart nuttigden ze op het terras van een strandtent. Het was broeierig, vochtig, Nederlands warm aan het worden en ze hadden een plekje in de schaduw gekozen, naast elkaar, met de rug van de stoelen tegen een houten afscheiding.

Uitkijkend op het strand en de rustige branding genoten ze van het moment. John merkte op hoezeer hij de vrij prominente smaak van kaneel in de appeltaart waardeerde en Margreet knikte terwijl ze een stuk met een flinke toef slagroom at. Lachend maakte hij met zijn duim haar kin schoon en zij likte met het puntje van de tong de restjes uit haar mondhoeken.

Ze wachtten ontspannen op een tweede kop koffie.

‘Heb je nog wel eens contact met je ex?’

Je zou denken dat hij inmiddels bedacht op haar spontaniteit zou zijn, maar hij was verast. ‘Eigenlijk niet. Of het moet zijn via Facebook.’

‘Zij jullie vrienden?’

‘Ja,... op Facebook.’

‘Dat bedoel ik, Indiana,’ en ze sloeg hem met de rug van haar hand speels tegen zijn maag. ‘Vrienden op Facebook.’

Hij grinnikte even en antwoordde vervolgens serieuzer: ‘Ik zie regelmatig posts van Doortje voorbij komen. Het lijkt of je een folder van de Jehova’s Getuigen zit te lezen.’

‘Heb je daar moeite mee? Het kan erger, hoor.’

Hij haalde zijn smartphone uit de broekzak en opende Facebook. ‘Dit is haar profiel foto.’

Een gestileerd Jezus figuur in een wijd wit gewaad keek haar met een grijns aan, de armen uitgespreid. De brede omslagfoto toonde een weids landschap met een door Photoshop aangezette zon erboven.

‘Kijk maar even.’

Hij overhandigde haar de telefoon die ze met enige tegenzin aannam. Schijnbaar oppervlakkig scrolde ze door wat recent geplaatste berichten en kwam uitspraken tegen als *Wij hebben niets in deze wereld meegebracht en kunnen er ook niets uit meenemen* en *Koester zuivere gedachten over de Heer en zoek Hem met een eerlijk geweten*. Ze haakte af bij een post die begon met *Ik heb de heer driemaal gesmeekt mij van Satan te bevrijden...*

Margreet gaf het toestel terug aan John en keek hem ernstig aan. ‘Dat is het enige waar ze over schrijft?’

‘Yep.’

‘Nooit iets over haar dagelijks leven?’

‘Nope.’

‘En voor, zeg maar, ...voor het overlijden van jullie zoon was dat wel zo?’

‘Yep.’ Hij liet de lippen op elkaar klappen en zag er een beetje dom uit.

‘Jeetje,’ zei ze. Ze staarde even voor zich uit, terwijl de tweede ronde koffie werd neergezet.

‘Ja, *jeetje*. Kijk, het geloof als steun kan ik mij indenken, maar zij gebruikt het om zich onder te begraven.’

‘Ik denk dat je gelijk hebt: ze heeft niet zo zeer steun bij het geloof gezocht als wel iets om te schuilen tegen de regen. Ze heeft net zoveel moeite als jij om *het* te verwerken maar ze lijkt...’

‘Doorgeslagen?’

Margreet knikte en nipte van het schuim.

‘Haar ouders hebben mij groot gelijk gegeven toen we scheidde. Ongelofelijk, niet?’

Zij schudde langzaam het hoofd.

‘Kort nadat we uit elkaar zijn gegaan heb ik die mensen voor het laatst gesproken. Het zijn godvruchtige luitjes, maar ze weten zich geen raad met Doortje. Twee broers, een zusster: ook die kunnen haar niet meer bereiken. Je begrijpt, als het vijf man familie niet lukt haar terug in de realiteit te krijgen, waar lagen mijn kansen daartoe?’

Ze zag de droefheid terug die haar het eerste moment dat ze elkaar zagen zo pijnlijk had getroffen en had verschrikkelijke spijt het onderwerp te hebben aangesneden. ‘Hou je nog van haar?’ vroeg ze niettemin, wellicht om meteen door de zure appel te bijten.

‘Ergens...’ Hij dacht even na. ‘Nee. Nee, ik denk dat ik bezorgd ben. Als een broer over zijn zuster. Ofschoon het wel steeds meer naar de achtergrond lijkt te drijven.’

Hij ging meer rechtop zitten en sloeg op zijn wangen. ‘He, verdorie! Waar waren we?’

‘Op een heerlijke plek, in goed gezelschap,’ zei ze met vochtig geworden ogen, terwijl ze van hem wegkeek richting de horizon.

Ze bezochten winkeltjes aan de boulevard en toen het alras warmer en vochtig benauwd werd kocht John een witte cap, met blauwe letters *LAPD* aan de voorkant, voor haar. Hij stond er op te betalen.

Gearmd liepen ze te flaneren, zich er los van elkaar van bewust dat geen van beiden durfde uit te spreken wat intussen allang vaststond.

Voor de lunch zochten ze de beschutting van een terras aan de boulevardkant. Het was een donderdag, prachtig weer, maar desondanks gemakkelijk om een goede plek te bemachtigen. Toen ze alvast wat drinken had besteld, excuseerde hij zich en liep naar het herentoilet. Na gedane zaken waste hij de handen en bevochtigde het gezicht. Toen hij zich met papieren handdoekjes afdepte keek hij zichzelf voor de spiegel diep in de ogen. ‘Hoe lang blijf je er omheen draaien?’ Hij schudde het hoofd en zette even grote ogen op, haalde de hand door het donkerblonde wilde haar en wandelde terug, het restaurant in.

‘Landspeeder!’

Verbaasd keek hij haar aan en ging zitten.

‘Een Landspeeder!’ En trots toonde ze de afbeelding, copyright *Star Wars*, op haar telefoon.

‘Shit! Dat was het, ja. Dat je daar aan dacht.’

‘Ik denk je maar even te helpen voor je straks de hele nacht ligt te piekeren.’

Hij nam een slok van zijn cola en Margreet zag hem over het glas heen naar haar blonde Duvel kijken. Ze had het bier behendig ingeschonken en de inhoud van de fles paste exact, inclusief fijne schuimkraag, in het bolle glas dat van boven enigszins toeliep.

‘Waarom neem je er ook niet eentje in plaats van dat zoete spul?’

Hij zuchtte en schudde beslist het hoofd. ‘Nee, ik moet nog rijden en met dit weer weet je nooit of het naar je hoofd stijgt.’

‘Wanneer had je dan terug willen gaan?’

‘Tja, dat hangt eigenlijk van jou af?’

Margreet voelde zich een beetje kwaad worden omdat ze precies wist waar hij op doelde. Ze zette haar glas net te snel neer, nadat ze het aanvankelijk had opgepakt voor een eerste verkoelende slok. Er spetterde schuim op het witte tafelkleed en zo guitig als haar oogopslag kon zijn, zo fel keek ze hem nu aan.

‘Hou erover op! Ik heb je geld niet nodig.’

John schrok van de onverwachte uitval. Hij had een vermoeden waar ze op doelde en hoopte dat hij het bij het rechte eind had.

Het had geen zin om zich te verontschuldigen, Margreet had in een opwelling de knuppel in het hoenderhok gegooid en haar in verlegenheid brengen was het laatste dat John wilde. Ellebogen op de tafel vouwde hij zijn handen over elkaar en rustte de kin er op. Hij sloot de ogen even, zuchtte en keek haar in de prachtige bruine vuurspugende ogen. ‘Ik hoop dat we klaar zijn met toneelspelen maar ik weet het niet zeker. Wat jij nu wilt, wat je ook beslist: ik vind het uitstekend. Je bent een fantastische vrouw en als je nu kwaad wegloopt, zou het als een mokerslag aanvoelen.’ Hij wist niet precies hoe zijn gevoelens te verwoorden en het klonk erg armoedig. Hij wist het.

Ze was rustig geworden, keek naar haar schoot en lispelde: ‘Jij ook al...’

Hij stond op, ging op zijn hurken naast Margreet zitten en keek omhoog naar haar gebogen hoofd. ‘Ja, ik vrees dat ik hartstikke gek op je aan het worden ben. Sorry.’ Dit had hij feitelijk direct willen zeggen en het verbaasde hem achteraf hoe weinig moeite het kostte.

Ze keek hem met waterige ogen aan. Ze wist niet wat te antwoorden. Nee, er viel niets meer te zeggen: ze nam zijn hoofd tussen de handen en ze zoenden, deze keer echt- en hartstochtelijk.

Na geruime tijd met de voorhoofden tegen elkaar te hebben gezeten stond hij op, kuste haar bovenop het zachte volle bruine hoofdhaar en nam weer aan zijn eigen kant van de tafel plaats. Zij haalde een papieren zakdoekje uit de tas, snoot de neus en wreef met haar vingers tranen onder de ogen vandaan. ‘Er is voorspeld dat ‘t later vandaag- of in de avond gaat onweren en regenen. Wil je met noodweer rijden? Zijn we allebei feitelijk niet zo vrij als een vogeltje?’

‘Zeg jij wat ik *denk*?’

‘Dat vermoed ik. Toen we hier naar toe reden zijn we een klein hotel gepasseerd wat er nogal knus uitzag vanaf de buitenkant. Ik schat dat het hier vrijwel recht achter te vinden is.’

‘Verderop kunnen we linksaf de boulevard verlaten. Als we dan weer linksaf slaan moeten we er zo zijn?’

‘Dat denk ik.’

John priemde zijn vinger in de lucht. ‘Ober, mag ik ook zo een heerlijk Duveltje van u?’

Na een eenvoudige lunch genuttigd te hebben wandelden ze rozig van het bier naar het hotel, dat inderdaad ongeveer op de door Margreet vermoedde locatie gevonden werd. De bakstenen buitenkant was spierwit geschilderd en boven de deur hingen enorme grote rechthoekige rechtaan neonletters: *HOTEL*.

De lobby was klein maar verzorgd en een vrolijke vrouw met grijsblauw haar, in de vijftig, verwelkomde ze hartelijk. Ze bespraken de ruimste kamer en waren aanvankelijk van plan de boulevard weer op te zoeken, maar ze besloten de kamer even te bekijken.

De lift bracht de twee naar de tweede verdieping en via een met rood tapijt beklede gang bereikten ze de deur die met een kaart ontgrendeld kon worden. Binnen stond de airconditioning aan. Niet volledig, het was er 24 graden, maar omdat de lucht droog was leek het 15 te schelen met buiten. John draaide de knop naar 21 en ze stonden even naast elkaar, midden in de kamer bij te komen. De temperatuur daalde en Margreet zag hoe zijn ogen op haar tepels vielen die door het dunne shirt zichtbaar werden. ‘Zeg, in plaats van dat je mij met de *ogen* staat uit te kleden...?’

Toen hij, eigenlijk veel te snel, een hoogtepunt bereikte openden ze vrijwel tegelijk hun ogen en hij dacht: Ik heb je gevonden.

Zij fluisterde hees: ‘Waar was je al die tijd?’ en legde haar handen om zijn gezicht. Nogmaals kusten ze hartstochtelijk alvorens hij afdaalde en haar naar de regenboog voerde. Toen hij omhoog keek, over het nog licht schokkende onderlichaam heen, zag hij de grimas veranderen in een gelukkige glimlach en besepte dat dit goed was. Zo verschrikkelijk, onvoorstelbaar goed.

Hij ging op zijn rug naast haar liggen en zij had nog steeds de ogen dicht. ‘Ik voel me geweldig. Wat voel jij?’ fluisterde hij.

‘Ik heb honger gekregen.’ Ze liet de ogen gesloten.

‘Dat is het meest romantische wat ik tijden gehoord heb...’

Margreet ging rechtop zitten, schoot in de lach en draaide zichzelf boven op hem, de knieën naast zijn lichaam, handen op zijn behaarde borst.

‘Tweede ronde?’

‘Niks *tweede ronde*.’ Ze verhief zich en ging aan het voeteneinde zitten met haar benen over de rand. ‘We gaan ons oprispen en naar buiten. Er zullen nog zat rondes volgen!’

Hij voelde zich heerlijk, voor het eerst in twee jaar. Tevreden, zijn nog wat natte haar achterover gekamd, zat hij met de rug tegen het hoofdeneinde op bed. Uit de badkamer kwam het gespetter van het verkwikkende water wat op zijn lief kletterde.

Recht voor hem hing aan de muur een LCD televisie. Hij had de afstandsbediening zojuist van het tafeltje tussen de twee fauteuils gepakt en drukte op de ‘on’ knop. Hij zapte wat en kwam na een schier eindeloze hoeveelheid homeshopping programma’s en tekenfilms voor de jeugd bij Discovery Channel terecht.

Een soort reality show over een groepje mensen dat biedt op spullen die in bagagedepots- en op vliegvelden zijn achtergebleven zonder ooit geclaimd te zijn en nu geveild worden. Hij zag hoe afgesloten koffers, een aggregaat en een tas met golfclubs een nieuwe eigenaar vonden.

John was midden in het programma gevallen en de verschillende deelnemers werden nu gevolgd tijdens het uitpakken van hetgeen ze min of meer blind hadden aangekocht. Een koppel, beiden achter in de veertig schatte hij, zette bij thuiskomst de goederen op tafel: een koffer en twee dichtgeplakte schoendozen. Hij had duidelijk geveerd zwart haar en een iets te strak getrokken gezicht. Zij was, nog niet eens heel erg lang geleden, duidelijk

het mooiste meisje van de klas geweest. Nu iets uitgedijd in de heupen en het achterwerk, stelde John vast.

Uit de koffer verschenen gekreukte kleren en wat prullaria. Deze aankoop werd dan ook als een mislukking aangemerkt door de voice over.

De man sneed het plakband om de deksels weg en opende beide schoenendozen. 'PIEP PIEP', en John zag aan de lippen dat hij 'What the fuck!' zei.

'Amerikanen...', verzuchtte John. 'Ze snuiven zich gek, schieten hele scholen overhoop en nergens zijn meer hoeren en verkrachtingen. Maar op de tv mag je geen *what the fuck* zeggen...'

'Wat zeg je?'

'What the fuck!'

'Vanavond is er weer wat te fuck.' hoorde hij uit de badkamer en vervolgens het geluid van de föhn die aanging.

Hij glimlachte en richtte de aandacht weer op het scherm. De *break* werd gevuld door een reclame waarbij een man aan een trapeze hangend door straten zeilde terwijl een donkere stem de kijker vertelde dat 'autorijden zo hoort te voelen'.

'Dat je pijn in je armen van het sturen krijgt,' mompelde John, ingenomen met zijn eigen gevatheid.

Vervolgens zag hij een trailer voor een programma waarin een man en een vrouw zich nakend kennelijk moesten redden in een soort oerbos.

Na de grote draaiende *D* van Discovery werd het veiling programma vervolgd. De dozen bevatten een onvoorstelbaar grote collectie sleutels. In alle soorten en maten. Verbaasd bekeek John het tafereel: 'Wat moet je daar nu mee. Wie neemt dat eigenlijk mee op reis?'

De glatte man op tv sprak woorden van gelijke strekking.

Toen Margreet op blote voeten de badkamer verliet zag ze John op bed zitten, de benen over elkaar met het ringetje tussen wijsvinger en duim haar amulet omhoog houdend. Hij grijnsde breeduit. 'Brand er een lampje boven mijn hoofd?'

'Dat is net uitgegaan, Willy Wortel.'

Hij sprong op en liep naar het tafeltje waar hij het voorwerp in het volle daglicht neerlegde. Zij volgde hem en hij wees: 'Dit is een sleutel.'

Ze keek hem verbaasd aan, even naar de amulet en weer naar John: 'Waar heb jij het in godsnaam over?'

'Opeens zag ik het: die merkwaardige *E* onder aan de *L* is helemaal geen *E*.'

'Nee?'

'Nee, het is een *baard*. De bovenkant van de sleutel is afgezaagd en het restant is in die ring gesoldeerd en goudkleurig geschilderd.'

Hij stond nu triomfantelijk met de knokkels van zijn rechterhand op de tafel en de ander in zijn linkerbroekzak, een beetje scheef omdat het meubelstuk nu eenmaal betrekkelijk laag was. Het zag er wat lullig uit.

Margreet bekeek zijn gezicht argwanend en pakte de amulet van tafel. Pas toen ze hem op ooghoogte had wendde haar blik zich van John naar het object. Ze hield haar hoofd wat scheef naar links, toen naar rechts en opende langzaam de mond om hem meteen weer te sluiten. Weer keek ze John, nu vragend aan. Hij knikte met het hoofd naar de amulet.

Weer bestudeerde zij het. Langzaam begon het bij haar ook te dagen. ‘Verrek... de baard van een sleutel. Verrek...’ Ze ging naast haar nieuwe vriend staan en hing tegen de arm in de broekzak terwijl ze de amulet zachtjes op en neer bewoog. ‘Verdomme, je hebt gelijk. Hoe kwam je daar zo op?’

‘Van Discovery steek je altijd wat op. Je zou eens wat vaker moeten kijken.’

Voordat ze kon antwoorden vervolgde hij: ‘Waarom liet Lievens op de avond voor zijn dood naast de trouwring een verborgen sleutel achter?’

‘Omdat ze... Omdat ze beide te waardevol waren om eventueel zoek te raken?’

De twee keken elkaar aan.

‘*Secretary*’.

‘Juist, *secretary*. Was deze sleutel van zijn secretaresse, zijn secretaris, of juist daarvoor bestemd?’

Margreet ijsbeerde door de kamer, de handen op de rug. ‘Ben jij in jouw onderzoek iets tegengekomen over een secretaresse of een secretaris?’

John stond met zijn achterwerk tegen de vensterbank van een raam wat uitzicht bood op de weg die vanuit het centrum naar de parkeerplaats in de duinen leidt. ‘Nee, niets. Wat ik eerder al zei: er is niet zo heel erg veel over Edward Lievens’ jaren in Amerika te vinden. Maar gezien het feit dat hij eerst in de banksector werkzaam was en later, kennelijk via beleggingen, een klein fortuin bij elkaar harkte kan ik me zo voorstellen dat hij voor zijn werkzaamheden enige assistentie had.’ Hij keek Margreet onderzoekend aan: ‘Maar, waar zijn we eigenlijk me bezig?’

Margreet glimlachte mysterieus en wipte naast hem op de brede vensterbak met de benen bungelend boven de grond. ‘Vind je het niet boeiend?’ En op samenzweerderige toon: ‘Wij zijn een geheim op het spoor.’

‘Je vermaakt je?’

‘Eigenlijk is het wel spannend, ja.’

Hij keek naar beneden en schudde het hoofd lachend. ‘Dan staat ons maar een ding te doen, mijn waarde Watson: met knallende pistolen de saloon binnenvallen!’

‘Volgens mij haal je nu wat culturen door elkaar, scheet.’

Ze waren in de stoeltjes gaan zitten en John vroeg haar naar de familie van Edward Lievens.

‘Zijn villa is, voor zover ik mij vaag kan herinneren, altijd in de familie gebleven en naar wat ik begrepen heb kan het zomaar zijn dat zijn zoon, kleinzoon, achterkleinzoon, weet ik veel, daar nog woont.’ Margreet haalde haar smartphone uit de tas en opende Facebook. ‘Lievens Ridgewood.’

Ze toonde John het scherm.

‘Tweemaal. *Duncan Lievens* en *Lievens Animal Shelter*. Het kan bijna niet missen, Margreet.’

Bij de eerste optie stond een foto van een jong stel met twee kinderen. De foto was uiteraard klein en de pagina alleen toegankelijk voor *vrienden*, maar ze schatten het stel op rond de dertig. Margreet aarzelde even en diende toen een vriendschapsverzoek in.

‘Als we de goede hebben, en dat lijkt mij zeer waarschijnlijk, dan zal hij een vriendschapsverzoek uit Nederland zeker honoreren. Ik neem aan dat hij weet dat zijn roots hier liggen.’

Ze opende internet en tikte bij Google ‘Hoe laat in Amerika?’ in. ‘Even kijken, het is daar nu... 9:02 uur in de ochtend.’

‘Dan zal een antwoord niet lang duren. Facebook berichten worden snel opgemerkt. Maar daarna... Wil je hem zo maar vragen of zijn, schat ik, overgrootvader een secretaresse had? En dan?’

Margreet fronste het voorhoofd. ‘Daar moet ik even over nadenken. Maar waar ik zeker geen behoefte aan heb is een heel verhaal op dat kleine scherm te gaan zitten typen. Daar ben ik niet sterk in en jou zag ik ook geen snelheidsrecords verbreken. Heb je een tablet bij je?’

John voelde aan zijn broekzakken. ‘Nou, nee toevallig niet, ik heb wel Paracetamol voor je.’

‘In je *auto* bijvoorbeeld, lolbroek.’

‘Wat moet ik met een tablet in mijn auto? Maar wacht even...,’ en hij haalde zijn eigen telefoon te voorschijn. ‘Let’s see.’

‘Badhuisstraat,’ mompelde hij en opende een andere app.

‘Start in noordelijke richting...’ sprak een zakelijke vrouwenstem.

‘Kom op!’ Hij trok zijn schoenen aan. ‘Sta niet zo te staren, en kleed je voor de queeste!’

Ze lieten de glazen schuifdeuren van het hotel achter zich en leken een vochtige warme deken over zich heen geworpen te krijgen. Ze knepen de ogen tegen de scherpe lucht en zagen dat er zich flinterdunne bewolking had gevormd, een voorteken van de weersomslag, maar eerst moest de temperatuur kennelijk nog tropische waarden bereiken.

Rechtsaf gingen ze op weg, John de telefoon met Google Maps geopend voor zich.

Na een kwartier kwamen ze op de eindbestemming aan: een computerwinkel, duidelijk geen onderdeel van een keten. Een ambachtsman, zeg maar. De etalage zag er rommelig uit en er waren fel gekleurde roze en gele kartonnen pijlen, met aanbiedingen in een marker geschreven, op de etalageruit en dat van de deur geplakt. Ze stapten naar binnen. ‘Piewoe! Piewoe!’ Margreet keek om naar het elektronisch oog op de sponning. ‘Piewoe,’ fluisterde John.

Een jongeman kwam vanuit de werkplaats de winkel in lopen en nam plaats achter een zelfbouw balie van spanplaat met beukenfineer. ‘Mijnheer, mevrouw, kan ik u helpen?’ Zijn zwarte haar stond naar alle kanten omhoog, alsof hij net zijn bed uitkwam en zijn brillenglazen hadden in de hoek bij de neus vette plekken. Er stond wat zweet op zijn voorhoofd. Het was inderdaad mottig warm in de zaak, waar ook nog eens vijf demonstratie PC’s bijdroegen aan het onaangename klimaat. Het geluid van de thermostatische koelers was duidelijk te horen.

‘Wat is het grootste- en snelste tablet dat je op voorraad hebt? Klaar om mee te nemen.’

‘Tja, dat ligt er aan waar u hem voor...’

‘Sorry, maar ik heb geen voorlichting nodig. Anders geformuleerd dan: wat is de duurste die je hebt?’

De knaap was overduidelijk niet aan dit soort klanten gewend. ‘Ja, nou ja. Dat is deze,’ en hij wees naar een dichte doos in een vitrinekast. ‘Een Samsung met 10,1 inch scherm. Die is 354 euro. Er zit 16 gigabyte geheugen in en dat kan 64 worden. Maak ik een speciaal prijsje...’

‘Dat hoeft niet. Regel dat maar, zet het erin. Er moet ook een mapje bij waarmee hij in een hoek omhoog kan staan. Ik betaal nu en over een uur halen we dat ding op. Laat hem ook laden, alsjeblieft. Waar is er hier in de buurt een leuke tent waar we wat kunnen drinken, in de schaduw?’

Verbouwereerd en bijna met trillende handen maakte de eigenaar van de winkel de verkoopbon gereed en niette de PINbon aan het formulier, dat hij vervolgens aan John overhandigde.

Ze waren de straat overgestoken en zagen binnen dertig meter een café.

‘Ping!’

Margreet pakte de telefoon uit haar tasje en drukte op het knopje aan de zijkant.

‘Vriendschapsverzoek geaccepteerd.’

‘Geweldig,’ zei John en gaf haar zachtjes een tik met zijn vuist op de bovenarm.

‘Yesss.’ Op de een of andere manier werd de dag nog beter dan hij al was. Geweldig zelfs. Ze voelde een heerlijke spanning, bovenop haar verliefdheid. Haar nieuwsgierigheid was gewekt en ze hoopte een prachtig geheim te ontsluiten. Als in een onhandige B film.

Bijna waren ze bij het café gearriveerd toen ze langs een etalage liepen die haar aandacht trok.

‘Ho! Wacht. Jij, jij wacht hier.’ En ze schoot naar binnen.

Lachend kwam ze de winkel uit stormen en plantte een namaak Dorfman-Pacific hoed op zijn hoofd. ‘Ja, hoor!’ gierde ze het uit van het lachen.

Hij zag zijn weerspiegeling in de etalageruit en het ondeugende gezicht van Margreet breed lachend achter zijn schouders vandaan: ‘Zie je wel: helemaal Indiana Jones, klaar voor het avontuur!’

Aanvankelijk wilden ze zo snel mogelijk contact met de familie Lievens, in de rust van hun kamer, maar het was in de States midden op de dag. Het idee om voor het avondeten heen en weer te moeten lopen, mogelijk in de regen, stond ze ook wat tegen: het hotel had geen eetgelegenheid.

Op het terras van een strandtent hadden ze genoten van een verfrissende wind uit zee die in kracht toenam naarmate de lucht betrok. Ze praatten druk over van alles en nog wat, maar veel ging bij hem het ene oor in, het andere uit. Al praatte Margreet maar, ze hoefde niet eens iets te zeggen, was het voldoende voor hem. Haar expressieve gezicht, dan weer lachend, dan weer dodelijk serieus. De donkere wenkbrauwen die op en neer gingen. Haar lippen die soms pruilden en dan weer omhoog in een gulle lach krulden: er waren momenten dat het hele *avontuur* hem gestolen kon worden, zolang hij maar bij haar was. Soms prikte ze door zijn starende blik. ‘Hey, luister je wel?’ en dan gaf ze hem een por in de zij of een speelse tik op de klep van zijn Indy hoed.

De eerste druppels kwamen niet geheel onverwachts, maar Margreet en John hadden er zo vroeg niet op gerekend. Ze vluchtten samen met de andere terrassgasten de strandtent binnen en zagen door de open ramen hoe de regen grote donkergrijze vlekken op de grijs uitgeslagen tafeltjes maakte, maar al snel gestaag naar beneden viel en het terras omvormde tot een grote plas. Het was aardedonker geworden en boven zee zagen ze bliksemflitsen en hoorden gedonder in de verte.

Tussen twee stevige buien hadden ze zich hard hollend richting het restaurant, waar ze eerder de lunch hadden gebruikt, begeven. De boulevard was glad van de nattigheid en een paar keer grepen ze elkaar stevig vast als een van de twee onderuit dreigde te gaan. Op het moment dat de hemel haar sluizen weer volop open zetten stapten ze juist het pand binnen. Het was drukker, maar ze hadden een plekje voor twee aan een klein rond tafeltje bemachtigd.

De rest van de avond leek de regen niet van ophouden te weten en varieerde slechts in hevigheid.

Als twee verzopen katten waren ze het hotel binnengewandeld, zij met de tas - inclusief aankopen - van de PC winkel boven het hoofd en hij met zijn Indy hoed op. Hun dunne zomerkleding was doorweekt maar ze gierden van de lach toen ze druipend de keycard ophaalden bij de balie. De oudere vrouw gaf ze doormiddel van een opgestoken wijsvinger aan even te wachten, liep naar een ruimte achter zich en keerde terug met twee witte badjassen die ze het stel lachend overhandigde.

‘Wat een service, goed meegedacht.’

‘Mijnheer, ik zag u beiden vanmiddag arriveren met niets anders dan de kleren die u aanhad en ik neem aan dat mevrouw geen garderobe in het handtasje heeft meegebracht.’

Margreet glunderde: ‘Nee, het kwam zomaar bij ons op,’ en ze pakte Johns zeiknatte mouw van het witte colbertje met beide handen vast, legde haar hoofd tegen zijn bovenarm.

‘Luitjes, leg de natte kleding straks even buiten de deur. Pik ik ze later op en dan vindt u ze morgenochtend gewassen en gedroogd op de zelfde plek terug. Het jasje van mijnheer laat ik hangend drogen anders moet ik het laten stomen.’

Aangekomen op de kamer besloten ze eerst snel van een douche te genieten.

Margreet voerde haar Facebook gebruikersnaam en wachtwoord in en ze overlegde met John hoe te beginnen. Tenslotte typte ze een privé bericht: ‘Hi, mijn naam is Margreet van Alphen. Ik woon in Nederland en Edward Lievens was een oudoom van mij. Ik hoop dat het u gelegen komt dat ik contact met u opneem?’

‘Keurig,’ zei John bewonderend. ‘Ik mag wel zeggen het Engels redelijk te beheersen maar jij schudt het uit de mouw!’

Ze grinnikte en tikte met een gebogen wijsvinger op haar rechter slaap: ‘Ik ben meer dan een lekker stuk.’

Het antwoord kwam snel en verstuurd door het verre familielid zelf: ‘Hi, dit is Duncan Lievens. Wat leuk om van jou te horen. Heb je *Skype*? Dat praat gemakkelijker.’

Na *Skype* voor Android te hebben gedownload bracht Margreet een video chat tot stand.

Duncan bleek een gezonde Amerikaan van begin dertig. Hij leek, al zagen ze uiteraard zijn gezicht slechts, een klein beetje te zwaar. Zijn wat volle gezicht was glad geschoren en het lichtbruine haar netjes gekapt in een soort up to date vetkuif.

Ze praatten wat over koetjes en kalfjes, waarbij Margreet haar beroep zorgvuldig vermeed te benoemen. John stelde ze voor als haar vriend en Duncan haalde zijn vrouw Patricia even in beeld.

Uiteindelijk werd het wel tijd voor de centrale vraag en Margreet vertelde dat ze een sleutel in bezit had die waarschijnlijk van- of voor de *secretary* van Edward Lievens was.

‘Oh, die hebben we nog steeds. Het is een erfstuk.’

Margreet en John keken elkaar verwonderd aan. Noemen ze een vrouw van, misschien wel, negentig jaar oud een *erfstuk*?

‘Wil je het zien?’ vroeg Duncan.

Ze knikten beiden naar de camera.

Het?

Het beeld werd onrustig terwijl Duncan zijn notebook naar elders in de villa vervoerde.

Toen was de weergave weer stabiel. ‘Kijk, dat is het. Prachtig toch?’

Vragend keek ze John aan die naar het beeld staarde en toen zijn vingers op het voorhoofd en de duim op een jukbeen legde. Met het hoofd gebogen en de ogen even gesloten fluisterde hij: ‘Natuurlijk. Wat stom.... *Secretary*. Secrétaire. Het is ook Engels voor *secrétaire*.’ Hij keek zijn geliefde aan en schudde grijnzend het hoofd. ‘Wij zijn echt een stel top detectives, moet ik zeggen. Gouden koppel!’

Duncans gezicht kwam in beeld en hij lachte schaapachtig. ‘Wil je meer zien?’ en hij schoof het notebook een beetje naar achteren zodat de buikkast helemaal in beeld kwam, liep er naar toe, schoof twee steunen naar voren en opende de klep. De kast bevond zich tegen een wit gestucte muur op grove grijze plavuizen. Hij was van notenhout en stond op mooi gesneden leeuwenpoten. Onder de - nu geopende - klep zagen ze drie lades over de gehele breedte en achter de klep aan weerszijde 3 kleine lades. Duncan liep in beeld en wees naar drie kleine boekruggen die rechtop in het midden tussen de laatjes stonden.

‘Dit zijn geen boeken, dat lijkt maar zo. Het is eigenlijk een geheim compartimentje waar we de sleutel niet van hebben. Je breekt zo een prachtig werkstukje uiteraard niet zomaar open: de secretaire is van 1850 en we willen hem absoluut niet beschadigen. Getaxeedr blijkt het meubelstuk slechts rond de 800 dollar waard maar die schatting was vanwege onze inboedelverzekering, we denken er niet over om het weg te doen.’

Hij kwam op zijn hurken zitten en zijn hoofd was nu beeldvullend. ‘Dus... Hier staat een kast zonder sleutel en jij hebt een sleutel zonder kast.’ Hij lachte en trok de wenkbrauwen op. ‘Ach, er zitten maar een paar duizend mijlen tussen.’

John keek Margreet vragend aan, Margreet keek John veelbetekenend aan.

Het was belachelijk warm. De straten in Georgetown, een suburb van Washington DC stonken er zelfs na. De lucht trilde boven het asfalt. Krüger stuurde zijn '69 Ford Thunderbird door het drukke verkeer en vervloekte voor de zoveelste keer het feit dat Oates ooit besloten had hier een huis te kopen.

De Ford had geen functionerende airco maar zolang in beweging verkoelde de rijwind Krüger een heel klein beetje via de tegenover elkaar openstaande ramen. Maar dat was het verdomde punt: in dit achterlijke stadje waren er om de twintig meter verkeerslichten. Die je altijd tegen had! Althans, zo voelde hij het. Het verkeer was sowieso een regelrechte ramp omdat parkeerplaatsen schaars waren en de tarieven schandalig hoog. Dit had tot gevolg dat er overal auto's met een slakkengangetje reden, stoppend bij iedere wagen waar de bestuurders iemand naar toe zagen lopen en sukkels die midden op de weg opeens besloten te keren richting de tegemoetkomende rijbaan.

Krüger moest door een drukke winkelstraat sukkelen en mopperde op de, merendeels, oudere bewoners die een paar jaar geleden een uitbreiding van de metrolijn hadden geblokkeerd. Hoewel 2,5 kilometer van downtown Washington moest je een kilometer lopen, over een brug, voor het dichtstbijzijnde metrostation. De bus was een halve oplossing omdat die net zo veel moeite had om door het verkeer te ploegen. Openbaar vervoer was dus waardeloos, waardoor Georgetown grote delen van de dag overspoeld werd door gefrustreerde chauffeurs in verhitte auto's.

Krüger keek met afschuw naar oudere stelletjes in zomerkleding. Vrouwen met de vetrollen vanaf de bovenbenen over de knieholtes onder te korte jurken, onderarmen met afhangende huid waar de elasticiteit uit was verdwenen naast- of bij voorkeur een meter voor krom gebogen ventjes met witte hoeden op hun door ouderdomsvlekken ontsierde magere kopjes. Als een macabere carnavalsoptocht trokken ze aan hem voorbij, terwijl hij voor de zoveelste keer stil stond voor het zoveelste verkeerslicht bij de zoveelste voetgangersoversteekplaats.

Zweet liep van het voorhoofd via de dunne wenkbrauwen in zijn bolle ogen. Hij keek in de achteruitkijkspiegel en zag ze roodomrand worden. Zijn vale, bijna grijze, huidskleur viel hem zelf nauwelijks op: hij had een hekel aan de zomer, een pesthekel aan de zon. In zijn toiletkastje stond een plastic potje met vitamine D tabletten waarmee hij het mogelijke tekort opving. De kleine man verbleef altijd in de schaduw. Ook een van de kenmerken, trouwens, van het beroep dat hij uitoefende...

'Een hoofdweg, eentje, om het hele gat te kunnen bereiken. Een infrastructuur uit de jaren twintig van de vorige eeuw om de verkeersstromen van 2014 te verwerken. Zou Oates zich nooit hard hebben gemaakt voor een ringweg, om de buitenwijken sneller te bereiken? Ach nee: hij zal ook wel bij de *ouwe lullen brigade* van de gemeenschap horen. De keren dat hij zelf de weg opgaat, als hij al zelf rijdt, zet hij waarschijnlijk Jacky Wilson op en tikt met zijn vingers op het stuur de beat mee, terwijl hij goedkeurend de levende lijken

parade toeknipt.’ Krüger grijnsde zowaar en stak uit balorigheid een Marlboro zonder filter op uit het pakje dat in het dashboard kastje lag. Hij wist dat dit voor vandaag voorlopig de laatste zou zijn.

De Thunderbird draaide de ruime parkeerplaats voor het grote grijs geschilderde houten huis op. De woning bestond uit twee lagen en werd omringd door nauwkeurig gemaaid gras. De kozijnen en dorpels waren nog niet zolang geleden geschuurd en opnieuw in de witte lak gezet. Het geheel zag er fris maar ook verschrikkelijk netjes uit. Het midden van het huis was wat hoger met een puntdak en aan weerszijde bevonden zich twee identieke aanbouwen met de daken haaks ten opzichte van het hogere gedeelte.

Krüger wist dat het niet nodig was om de bel in te drukken bij de voordeur: hij volgde het keurige flagstone pad dat vanaf de ruime parkeergelegenheid de keuze bood om richting de voordeur te lopen of aan een van beide zijden om het huis heen. Krüger wist Jeremiah Oates op een dag als deze feilloos te vinden.

De rijzige donkere man zat kaarsrecht in een luxe tuinstoel op het terras onder een enorm grote parasol. Hij droeg, ondanks de drukkende warmte, een lange grijze broek van licht materiaal en een wit overhemd met korte mouwen.

‘Je draagt zelfs sokken!’ kondigde Krüger zich aan.

Jeremiah keek even richting zijn bruine loafers en nam vervolgens de kleine man kort op. ‘Ik zie dat jij je ook representatief hebt gekleed?’ Hij schudde het hoofd, hiermee zijn ongenoegen uitende over de kakikleurige broek tot halverwege de kuiten en het mouwloze beige hemd.

‘Mijn airco doet het al tijden niet.’

‘Classics zijn leuk voor privé ritjes in het weekend. Ik zou altijd een degelijke nieuwe Amerikaan kiezen voor dagelijks gebruik. Maar wie ben ik.’ De laatste woorden kwamen er berustend uit en hij nodigde Krüger met een handgebaar uit plaats te nemen. ‘Ja, vooral in de schaduw. Je ziet er niet uit.’ Jeremiah keek met geknepen ogen naar Krüger die na de stoel wat verschoven te hebben direct naast hem was gaan zitten.

‘Ik heb geen behoefte om zoals jij te worden.’

‘Geloof me, broeder, daar heb je de soul niet voor.’

‘Ik heb nog nooit een neger meegemaakt die zo blank was,’ bitste de korte man terug. ‘Trouwens, wist je dat zowat twee op de drie mensen huidkanker oploopt van de zon? Dank je, ik slik wel een pil voor mijn vitaminen.’

Oates snuffelde aan Krügers gezicht en shirt. ‘Maar *long*kanker, dat is dan weer geen probleem...’

De kleine zuchtte diep. Hij hield zijn hoofd achterover om Oates’ neus te ontwijken. ‘Ik neem zomaar aan dat je me niet hebt laten komen voor de jaarlijkse check up, Dokter Bibber.’

Jeremiah negeerde de sarcastische toon en wilde van wal steken toen zijn vrouw naar buiten wandelde met twee glazen ijsthee op een zilveren dienblad. Zij was een paar tinten lichter dan Jeremiah, ongeveer net zo oud en verkeerde tevens nog in goede vorm.

‘Krüger.’ Ze knikte vriendelijk maar kort en gereserveerd.

‘Priscilla,’ Krüger stak een wijsvinger op.

Toen de glazen op tafel stonden kneep Oates zijn ogen vriendelijk toe richting zijn vrouw en ze liep weer naar binnen, inmiddels ruimschoots vertrouwd met het *need to know* principe dat samenhang met het werk van de twee mannen.

De donkere man pakte een stofmap van het marmeren tafelblad. 'Deze week het gewone werk: Prescott, Thyssen, beetje Lievens, zelfs een paar keer Silverbird en de A9 en A10. Al met al nog geen vierhonderd zoekopdrachten.'

'Op 3 miljard internet gebruikers.'

'Klopt, maar dit baart mij wel zorgen.' Hij overhandigde de map aan Krüger die hem direct opende en een aantal vellen papier omsloeg.

'Laat me je bijpraten. Vanwege een 'hit' is een Skype gesprek gemonitord. Het werd gevoerd vanaf een IP adres van een WiFi verbinding op naam van een hotel in... Nou ja...'

Krüger hield een vel papier uit de map op armlengte van zich af. 'Dat is zo'n plaats in, in Nederland met een harde G. Als ik het probeer uit te spreken ga ik over mijn nek. Hou het op *Sjeveningen*.'

'*Sjeveningen*,' beaamde Jeremiah. 'Het is een gesprek met Duncan Lievens.'

'Lievens? In...'

'Yes, Ridgewood. Een achterkleinzoon. Je zou denken aan een gesprek tussen twee familieleden, maar het plot verdikt zich.'

Krüger liet de papieren even voor wat ze waren, keek Oates met de grote Kermit ogen aan en voorvoelde een plotselinge twist.

De grote man liet zijn onderlip even naar beneden hangen en ging, zo mogelijk, meer rechtop zitten. 'Er is gesproken over een sleutel voor de *secretary*.'

'De secretaresse...?'

'Nee, een secretaire: een buikkast. Schrijfbureau. Van notenhout.' Jeremiah liet de woorden even in de lucht hangen. 'Dat ding was van Edward Lievens en er zit een geheime ruimte in. Kans is dat die Nederlandse de sleutel heeft.'

'Maar, sorry hoor, is dat in '49 niet allemaal te uit en te na onderzocht?'

'Zeker. Na dat gedoe met Binford - zijn zwempartij zeg maar - zijn twee jongens van Prescott langs geweest, ze deden zich voor als federale agenten. Ze gaven aan dat Lievens staatsgeheimen in huis kon hebben en kregen volledige medewerking. Alles is zorgvuldig doorzocht.'

'Een dergelijke verborgen la hadden ze toch moeten vinden? In zijn bureau, nota bene!'

Oates wees naar de map. 'Blader even door en dan vind je een schermafdruk. Die is speciaal op hoge kwaliteit fotopapier geprint... Gevonden? Zie je die boeken in het midden?'

Krüger haalde een opgevouwen leesbrilletje uit zijn broekzak en zette die voor op zijn kleine aardappelneus. 'Ja, ik zie ze.'

'Dat zijn geen boeken.'

'Niet?'

'Nee. Houtsnijwerk.'

'Fuck.'

'Ja, *fuck*...'

Er hing een ongemakkelijke stilte in de lucht.

Krüger bladerde zwijgend en schijnbaar doelloos door de bescheiden in de groene map. Jeremiah Oates dronk van zijn ijsthee en smakte een keer met de lippen.

De kleine man keek hem over het brilletje aan: 'Jezus.'

‘Hmm,’ beaamde de ander.

‘Maar hoe is die sleutel in vredesnaam in Nederland terecht gekomen?’

‘Nou, ik kan je in ieder geval verzekeren dat er geen rondslingerende sleutel op de inboedellijst van ‘49 stond. Dat overzicht heb ik erbij getrokken uit mijn privé archief. De familie was redelijk welgesteld en hebben een broer en twee zusters van Edward uit het moederland laten overkomen om de begrafenis bij te wonen. Daarna hebben ze, vermoed ik, wat prullaria meegegeven als aandenken...’

‘Toch geen sleutel?’

‘Lijkt me ook onwaarschijnlijk. Behalve... als die niet als zodanig te herkennen was?’

‘Ik volg je niet?’

Oates keek verontschuldigend. ‘Ik grijp maar wat in de lucht. Maar, hoe dan ook, het feit ligt er dat er een grote kans is op opening van die geheime lade. Ik neem aan dat je dat met mij eens bent.’

‘Op korte termijn?’

‘Zeer korte termijn.’

‘Ik mag aannemen...’

De twee kenden elkaar al zo lang dat ze het zelfde waren gaan denken, elkaar op professioneel gebied door en door kenden en aan een half woord in de regel genoeg hadden.

‘Ja, uiteraard heb ik een follow up gedaan. De dag na het gesprek is er met een PINbetaling een kamer afgerekend, bij de lobby van dat hotel, door ene... John Weber. In het Skype gesprek had Margreet van Alphen, de vrouw, een *John* voorgesteld als haar vriend. Via dezelfde bankpas is er een dag eerder voor ongeveer 400 euro besteed bij een computerwinkel in...’

‘Sjeveningen.’

‘Correct. Ik heb de digitale doopceel laten lichten door een whizzkid van jouw agency en het blijkt dat mijnheer Weber kort geleden uitgebreid nazoeking heeft gedaan naar Prescott, Thyssen en Lievens.’

‘Silverbird, A9, A10?’

‘Nee, niet... Nóg niet...’

Ze staarden voor zich uit, als moest wat ze tot dusver bespraken eerst in dalen.

‘Die vent is miljonair.’

‘Oh?’

‘Vorig jaar is een flink bedrag bijgeschreven, gewonnen in een loterij.’

‘Dus Weber is tot nu toe een geluksvogel.’

‘Dat wil ik niet zeggen. Ergens is er nog niet zolang geleden het een ander fout gegaan in zijn leven, maar jouw club doet een beetje moeilijk over vertalingen vanuit het Nederlands.’

‘Onder de huidige administratie worden vriendendiensten voor republikeinse adel niet erg op prijs gesteld. We moeten onder de radar opereren.’

‘Ik mag verdomme lijden dat die linkse opportunist na de komende verkiezingen niet wordt opgevolgd door een andere druilloor uit de zelfde hoek.’

‘Laten we dat vooral niet hopen.’

‘Mag ik je eraan herinneren,’ en hij priemde zijn wijsvinger richting Krüger, ‘dat *senior* jou destijds dat luizenbaantje bezorgd heeft? Je draait maar aan wat knoppen en bezorgt me die vertalingen! Donder op met je *niet erg op prijs gesteld*...’